

Kompendij revizijskih poročil

Brezposelnost mladih in vključevanje mladih na trg dela

Revizijska poročila, objavljena med letom 2013 in letom 2017

Naslov za stike: www.contactcommittee.eu

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2018

© Evropska unija, 2018.

Vir: Odbor za stike vrhovnih revizijskih institucij Evropske unije. Za dovoljenje za uporabo ali reprodukcijo fotografij ali drugega gradiva, za katere Evropska unija nima avtorskih pravic, je treba zaprositi neposredno imetnike avtorskih pravic.
Zemljevid Malte, str. 70: © EuroGeographics.

Print	ISBN 978-92-872-9341-1	doi:10.2865/775	QJ-02-18-054-SL-C
PDF	ISBN 978-92-872-9385-5	doi:10.2865/183831	QJ-02-18-054-SL-N

Spoštovani bralci in bralke!

Na sestanku kontaktnega odbora vrhovnih revizijskih institucij Evropske unije (VRI) oktobra 2017, ki ga je gostilo in mu predsedovalo Evropsko računsko sodišče v Luxembourg, so člani kontaktnega odbora razpravljali o tem, kako bi lahko VRI prispevale k obnovi zaupanja državljanov EU v nacionalne institucije in institucije EU. Razmišljali so tudi o novih revizijskih izdelkih ter o tem, kako doseči, da bo delo VRI dostopno večjemu številu državljanov Evropske unije.

Ta kompendij revizijskih poročil je ena od novih vrst izdelkov kontaktnega odbora. Dopolnjuje druge objave odbora tako, da predstavlja nedavno revizijsko delo VRI Evropske unije.

Prva izdaja se osredotoča na zaposlovanje mladih in vključevanje mladih na trg dela. To vprašanje je med prioritetami večine držav članic EU in evropskih institucij. Visoka stopnja zaposlenosti je ključni cilj strategije Evropske unije Evropa 2020, države članice pa v odpravljanje brezposelnosti mladih in ustvarjanje delovnih mest vlagajo znatne zneske javnih sredstev. Te naložbe pogosto finančno podpira EU, da bi povečala učinek nacionalnih projektov, kar so opazile tudi VRI EU, katerih cilj je zagotoviti, da se ta sredstva porabljajo uspešno.

V tem kompendiju revizijskih poročil je splošna predstavitev teme zaposlovanja mladih ter vloge EU in držav članic na tem področju, poleg tega pa kompendij vsebuje pregled izbranega revizijskega dela VRI EU od leta 2010, vključno s povzetkom njihovega dela. Za več informacij o teh revizijah kontaktirajte zadevno VRI.

Upamo, da bo kompendij revizijskih poročil uporaben vir informacij.

Ivan Klešić
Predsednik Državnega urada za revizijo Hrvatske
Predsednik kontaktnega odbora

Klaus-Heiner Lehne
Predsednik Evropskega računskega sodišča
Vodja projekta

03	Uvodna beseda
06	Glosar
08	Kratice
10	Kontaktni odbor in njegovo delo
11	Povzetek
12	DEL 1 – Področje zaposlovanja
12	Pravna podlaga in zgodovinski razvoj
17	Politike in ukrepi EU na področju zaposlovanja mladih
21	Mladi: statistični podatki o trgu dela (2008–2016)
24	Dolgotrajna brezposelnost mladih
31	DEL 2 – Pregled dela, ki so ga opravile vrhovne revizijske institucije
31	Uvod
32	Revizijska metodologija
33	Revidirano obdobje
35	Izvajanje zaposlovalne politike
36	Prilagajanje izobraževalnih sistemov
37	Okrepitev ukrepov za iskanje zaposlitve
38	Sistemi spremljanja
39	Programi dejanskega zaposlovanja
39	Obveščanje javnosti
40	Nadaljnje ukrepanje po revizijah
41	DEL 3 – Poročila vrhovnih revizijskih institucij na kratko
41	Evropsko računsko sodišče
	Brezposelnost mladih – ali so politike EU prinesle spremembe? Ocena jamstva za mlade in pobude za zaposlovanje mladih

- 44 **Belgijsko računsko sodišče**
Cour des Comptes/Rekenhof/Rechnungshof
Revizijsko poročilo o usklajevanju izobraževalnega sistema s trgom dela
- 47 **Bolgarski nacionalni revizijski urad**
Сметна палата на Република България
Revizija spremljanja diplomantov in spremljanja migracij univerzitetnih diplomantov
- 51 **Nemško zvezno računsko sodišče**
Bundesrechnungshof
Revizija podpore za mlade z vrzeli v znanju in spretnostih
- 55 **Francosko računsko sodišče**
Cour des comptes
Dostop do zaposlitve za mlade – oblikovanje poti, prilagajanje državne podpore
- 58 **Italijansko računsko sodišče**
Corte dei Conti
Revizija nacionalnega programa „500 mladih za kulturo“
- 61 **Litovski nacionalni revizijski urad**
Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė
Poročilo o javni reviziji: Izkoriščanje možnosti za poklicno usposabljanje
- 64 **Računsko sodišče Velikega vojvodstva Luksemburg**
Cour des Comptes du Grand-Duché de Luxembourg
Poročilo o ukrepih za boj proti brezposelnosti iz leta 2011 in poročilo o nadaljnjem spremljanju iz leta 2014
- 67 **Državni revizijski urad Madžarske**
Állami Számvevőszék
Usklajena revizija sistema spremljanja poklicnih poti diplomantov
- 70 **Nacionalni revizijski urad Malte**
Uffiċċju Nazzjonali tal-Verifika (Malta)
Prispevek strukturnih skladov k uresničevanju strategije Evropa 2020 na področju zaposlovanja in izobraževanja
- 73 **Vrhovni revizijski urad Poljske**
Najwyższa Izba Kontroli
Praksa in usposabljanje na delovnem mestu za brezposelne v javni upravi
- 77 **Računsko sodišče Portugalske**
Tribunal de Contas
Revizija strateškega načrta za spodbujanje zaposljivosti mladih – „Impulso jovem“
- 80 **Vrhovni revizijski urad Slovaške**
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Revizija učinkovitosti in uspešnosti porabe sredstev iz državnega proračuna, dodeljenih za pripravo diplomantov izbranih univerz za uspeh na trgu dela, ter doseganja izbranih ekonomskih kazalnikov in kazalnikov, ki se uporabljajo v procesu učenja in poučevanja
- 83 **Državni revizijski urad Združenega kraljestva**
UK National Audit Office
Doseganje stroškovne učinkovitosti pri programu vajeništva
- 86 **Seznam revizijskega dela sodelujočih vrhovnih revizijskih institucij EU na področju brezposelnosti mladih od leta 2010**

Delež brezposelnih mladih je delež brezposelnih mladih v skupni populaciji te starostne skupine (ne le aktivne, temveč tudi neaktivne osebe, kot so študenti).

Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR): Evropski sklad za regionalni razvoj je namenjen krepitvi ekonomske in socialne kohezije v Evropski uniji. S finančno podporo za infrastrukturne in produktivne naložbe za ustvarjanje delovnih mest, zlasti za podjetja, odpravlja glavna regionalna neravnovesja.

Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI): Mehanizem za podporo naložbam, vzpostavljen na podlagi uredbe Evropskega parlamenta in Sveta, ki se izvaja na podlagi sporazuma med Evropsko investicijsko banko in Evropsko komisijo o mobilizaciji finančnih sredstev za strateške projekte v EU.

Evropski socialni sklad (ESS): Cilj Evropskega socialnega sklada je okrepiti ekonomsko in socialno kohezijo v Evropski uniji z izboljšanjem zaposlovanja in možnosti za zaposlitev, predvsem z ukrepi usposabljanja, ki spodbujajo visoko stopnjo zaposlenosti ter ustvarjanje več in boljših delovnih mest.

Evropski strukturni in investicijski skladi (skladi ESI): Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad, Kohezijski sklad, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo, ki so bili v večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 združeni v okvir skupnih pravil (Uredba (EU) št. 1303/2013 – uredba o skupnih določbah). Njihov skupni cilj je zmanjšanje neravnovesij med regijami v EU.

Izid: Sprememba, ki je posledica intervencije, običajno povezane z njenimi cilji (npr. število udeležencev usposabljanja, ki so našli zaposlitev). Izidi so lahko pričakovani ali nepričakovani, pozitivni ali negativni.

Jamstvo za mlade: Zaveza vseh držav članic EU, da zagotovijo, da vsi mladi, mlajši od 25 let, v obdobju štirih mesecev po tem, ko postanejo brezposelni ali prenehajo s formalnim izobraževanjem, prejmejo kakovostno možnost za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali prakso. Jamstvo temelji na priporočilu Sveta, sprejetem aprila 2013 na predlog Evropske komisije;

Mladi: V okviru zaposlenosti/brezposelnosti mladih so mladi opredeljeni kot osebe, stare od 15 do 25 let, v nekaterih državah članicah pa od 15 do 29 let.

Mobilnost delovne sile: Pravica vseh državljanov EU do prostega gibanja delavcev, kot je opredeljena v členu 45 Pogodbe o delovanju EU. Obsega pravico do gibanja in stalnega prebivanja delavcev, pravico do vstopa in stalnega prebivanja za družinske člane ter pravico do dela v drugi državi članici in do enake obravnave z državljani te države članice. V nekaterih državah veljajo omejitve za državljane novih držav članic.

NEET: Osebe, ki niso zaposlene, se ne izobražujejo ali usposablajo. Ta skupina zajema brezposelne in neaktivne osebe.

Odbor za zaposlovanje (EMCO): Glavni svetovalni odbor Sveta za zaposlovanje in socialne zadeve na področju zaposlovanja.

Operativni program: Program naložb iz sredstev EU, ki ga pripravi posamezna država članica in odobri Evropska komisija. Oblikovan je kot skladen niz prioritet z ukrepi, v okviru katerih naj bi se sofinancirali projekti v obdobju večletnega finančnega okvira, ki traja sedem let.

Rezultat: Merljiv neposreden učinek projekta ali programa v oceni smotrnosti.

Stopnja brezposelnosti mladih je odstotek brezposelnih v starostni skupini od 15 do 24 let v primerjavi s celotno delovno silo (zaposleni in brezposelni) v tej starostni skupini.

Stopnja zaposlenosti mladih: Stopnja zaposlenosti je bistven kazalnik za spremljanje razmer na trgu dela. Za starostno skupino od 15 do 29 let se izračuna kot delež zaposlenih oseb, starih od 15 do 29 let, v celotni populaciji te skupine.

Učinek: Pri oceni smotrnosti so učinki dolgoročne družbeno-ekonomske posledice, ki jih je mogoče ugotoviti po preteku nekega časa po zaključku projekta ali programa.

ADEM:	Agencija za razvoj zaposlovanja v Luksemburgu
AGS:	letni pregled rasti
CAT:	pogodbe za določen čas za zaposlene, ki opravljajo pomožne naloge
DfE:	Ministrstvo za izobraževanje v Združenem kraljestvu
EMCO:	Odbor za zaposlovanje
EMMI:	Ministrstvo za kadrovske vire na Madžarskem
EPSR:	evropski steber socialnih pravic
ERS:	Evropsko računsko sodišče
ESRR:	Evropski sklad za regionalni razvoj
ESS:	Evropski socialni sklad
ESZ:	evropska strategija zaposlovanja
EU:	Evropska unija
GCTS:	sistem za sledenje poklicne poti diplomantov
IEFP:	glavni nacionalni organ za zaposlovanje in usposabljanje na Portugalskem (Instituto do Emprego e Formação Profissional)
IP:	prednostne naložbe
JER:	skupno poročilo o zaposlovanju
MA:	organ upravljanja
MSVRI:	mednarodni standardi vrhovnih revizijskih institucij
MTEESS:	Ministrstvo za delo, zaposlovanje ter socialno in solidarnostno ekonomijo
NAO:	nacionalni revizijski urad (Združeno kraljestvo, Malta)
NEET:	osebe, ki niso zaposlene, se ne izobražujejo ali usposablajo

NRP:	nacionalni reformni program
OMK:	odprta metoda koordinacije
p.p.:	odstotna točka
PDEU:	Pogodba o delovanju Evropske unije
PEU:	Pogodba o Evropski uniji
PIU:	poklicno izobraževanje in usposabljanje
STEM:	naravoslovje, tehnologija, tehnika in matematika (sestavni deli trga dela)
VRI:	vrhovna revizijska institucija
YEI:	pobuda za zaposlovanje mladih

Kontaktni odbor je avtonomen, neodvisen in nepolitičen zbor vodij vrhovnih revizijskih institucij držav članic Evropske unije in Evropskega računskega sodišča. Deluje kot forum za razpravo in obravnavo zadev skupnega interesa v zvezi z EU.

V tem kontekstu je zavezan spodbujanju dialoga in sodelovanja na področju revidiranja in z revidiranjem povezanih dejavnosti. Razvija in spodbuja skupna stališča o novih vprašanjih na področju revizije in odgovornosti ter podpira svoje članice, VRI držav kandidatk za članstvo v EU in potencialnih držav kandidatk.

Kontaktni odbor s spodbujanjem sodelovanja med svojimi članicami prispeva k uspešni zunanji reviziji in odgovornosti v EU in k izboljšanju finančnega poslovanja in dobrega upravljanja EU v korist njenih državljanov.

Kontaktni odbor je bil ustanovljen leta 1960. Predsedovanje vsako leto prevzame druga VRI. Nima uradnega sedeža ali sekretariata, administrativno podporo pa mu zagotavlja Evropsko računsko sodišče.

Informacije o kontaktnem odboru so na voljo na www.contactcommittee.eu.

Položaj mladih na trgu dela, ki so ga močno prizadele posledice gospodarske in finančne krize, ki se je začela leta 2008, je velik izziv za Evropsko unijo in njene države članice. Kljub zmanjšanju brezposelnosti mladih v večini držav članic po njenem vrhuncu leta 2013 ta ostaja razlog za zaskrbljenost: leta 2016 4,2 milijona mladih Evropejcev ni moglo najti dela, velik pa ostaja tudi delež teh mladih, ki se srečuje z dolgotrajno brezposelnostjo.

Obravnavanje zaposlovanja mladih je večinoma naloga nacionalnih in regionalnih vlad. Evropska unija pa podpira in po potrebi dopolnjuje njihova prizadevanja za boj proti brezposelnosti.

Zaradi vse večjega števila programov in količine javnih sredstev, namenjenih boju proti brezposelnosti mladih, so mnoge VRI držav članic EU revizijo te teme vključile v svoje delovne programe.

Ta kompendij revizijskih poročil se začne s splošnim pregledom, ki vključuje tudi opis razvoja politike zaposlovanja v Evropski uniji. Temu sledi opis nekaterih glavnih vprašanj na področju brezposelnosti mladih.

V drugem delu tega kompendija revizijskih poročil so povzeti rezultati izbranih revizij, ki so jih v zadnjih štirih letih opravili trinajst VRI držav članic (Belgija, Bolgarija, Nemčija, Francija, Madžarska, Italija, Litva, Luksemburg, Malta, Poljska, Portugalska, Slovaška in Združeno kraljestvo) in Evropsko računsko sodišče. Te revizije so obravnavale pomembne vidike vprašanj smotrnosti, pri čemer so bile osredotočene na učinkovitost, uspešnost in/ali gospodarnost politik zaposlovanja ter programov in projektov na področju zaposlovanja, ki so se izvajali.

Tretji del kompendija revizijskih poročil vsebuje podrobne informacije o izbranih revizijah, ki jih je opravilo trinajstih vrhovnih revizijskih institucij držav članic in Evropsko računsko sodišče.

Pravna podlaga in zgodovinski razvoj

1. EU si pristojnosti na področju zaposlovanja in socialne politike deli z državami članicami. Ukrepi EU vključujejo koordinacijo in spremljanje nacionalnih politik, izmenjavo najboljših praks ter zakonodajo na področju pravic delavcev in koordinacijo ureditev socialne varnosti. Osrednja zakonodaja o politiki zaposlovanja v EU se je skozi čas razvijala. V naslednjem poglavju so predstavljeni glavni koraki v njenem razvoju.

Pravna podlaga za politike zaposlovanja EU

2. Pravna podlaga za politiko zaposlovanje na ravni EU je člen 3(3) Pogodbe o Evropski uniji: „Unija vzpostavi notranji trg. Prizadeva si za trajnostni razvoj Evrope, ki temelji na uravnoteženi gospodarski rasti in stabilnosti cen, za visoko konkurenčno socialno tržno gospodarstvo, **usmerjeno v polno zaposlenost** in socialni napredek [...]“.

3. Poleg tega je v Pogodbi o delovanju EU določeno¹, da si „[d]ržave članice in Unija [...] prizadevajo za razvoj **usklajene strategije zaposlovanja** in zlasti za spodbujanje kvalificiranih, usposobljenih in prilagodljivih delavcev in trgov dela, hitro prilagodljivih gospodarskim spremembam [...]. Države članice s svojimi politikami zaposlovanja prispevajo k doseganju ciljev [...]“.

4. Poleg tega EU² „prispeva k **visoki stopnji zaposlenosti** s spodbujanjem sodelovanja med državami članicami in s podpiranjem, po potrebi tudi dopolnjevanjem, njihovega delovanja“. Podobno je „**spodbujanje zaposlovanja**“ skupni cilj EU in njenih držav članic na področju socialnih zadev in zaposlovanja.³

5. Navedeni členi pogodb so rezultat dolgega procesa razvoja, ki se je začel z Rimsko pogodbo (1957). Z Maastrichtsko pogodbo (1992) sta bila uvedena sporazum o socialni politiki in socialni protokol (socialno poglavje⁴), ki sta priložena Pogodbi. V tem sporazumu so bila ponovno potrjena načela, ki so bila nekaj let pred tem navedena v Listini Skupnosti o temeljnih socialnih pravicah delavcev (1989)⁵. Šele z Amsterdamsko pogodbo (1997) pa je spodbujanje visoke ravni zaposlenosti in socialne zaščite uradno postalo ena izmed nalog, ki so prenesene na Evropsko skupnost. Na sliki 1 je prikazan razvoj zakonodaje in politike zaposlovanja, zlasti pobude za zaposlovanje mladih, od leta 1957.

1 Člena 145 in 146 PDEU.

2 Člen 147 PDEU.

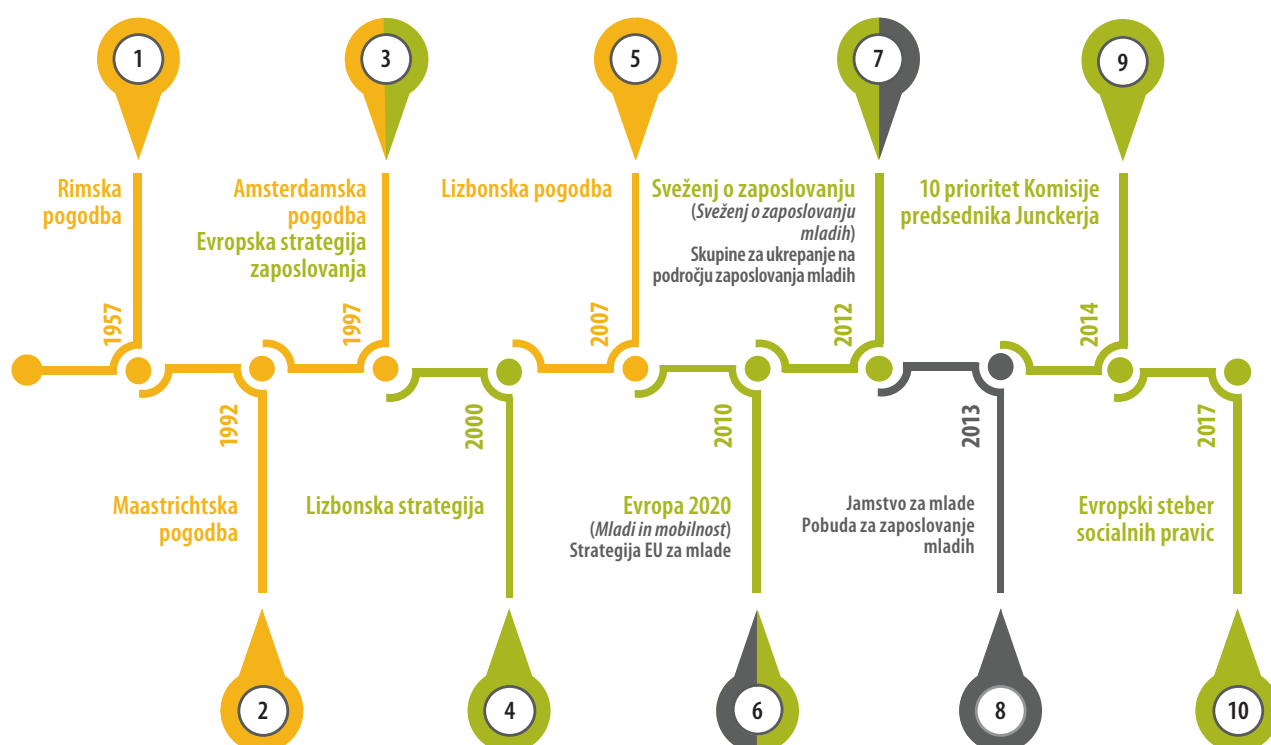
3 Člen 151 PDEU.

4 Protokol št. 14 o socialni politiki.

5 V listini so kot temeljne socialne pravice delavcev priznani: prosto gibanje; zaposlitev in plačilo; izboljšanje življenjskih in delovnih razmer; socialna zaščita; svoboda združevanja in kolektivnih pogajanj; poklicno usposabljanje; enaka obravnava moških in žensk; informacije in svetovanje za delavce ter njihovo sodelovanje; varovanje zdravja in varnost pri delu; zaščita otrok in mladostnikov; pravice starejših oseb; pravice invalidnih oseb.

Slika 1 – Glavna zakonodaja in politične pobude na področju zaposlovanja (1957–2017) (Evropsko računsko sodišče)

Zakonodaja in pobude na področju politike (mladih)

Amsterdamska pogodba (1997) in evropska strategija zaposlovanja

6. Z Amsterdamsko pogodbo (1997) je bila dosežena ključna faza sodelovanja EU na področju zaposlovanja in socialne politike. Pogodbi je bil dodan nov naslov za zaposlovanje⁶, s čimer je bil med cilje EU vključen cilj spodbujanja visoke ravni zaposlenosti in omogočanja tega, da EU sprejme smernice in daje priporočila državam članicam, in sicer v okviru koordinirane strategije⁷ – evropske strategije zaposlovanja⁸, ki temelji na odprti metodi koordinacije. V tej pogodbi je bil tudi prvič izrecno omenjen boj proti socialni izključenosti.

7. Ta nov pristop z odprto metodo koordinacije vključuje sodelovanje med EU in državami članicami na podlagi smernic skupne politike in ciljev, zastavljenih na ravni EU, ter njihovo preoblikovanje v nacionalne in regionalne politike. Za dopolnitev odprte metode koordinacije so bili za podporo vzajemnega učenja uvedeni procesi za periodično spremljanje, vrednotenje in medsebojno pregledovanje.⁹ V Pogodbo je bila vključena tudi določba o ustanovitvi Odbora za zaposlovanje¹⁰ s svetovalnim statusom za pospeševanje koordinacije med državami članicami glede politik zaposlovanja in trga dela.

Lizbonska strategija (2000) in integrirane smernice za zaposlovanje

8. Lizbonska strategija, ki je bila uvedena marca 2000, predstavlja dodaten korak naprej pri priznavanju pomembnosti vprašanj zaposlovanja in socialnih vprašanj za rast in konkurenčnost EU ter pri uvajanju uporabe odprte metode koordinacije tudi na drugih področjih. Lizbonska strategija poziva k doseganju večjega števila boljših delovnih mest in večje socialne vključenosti do leta 2010. Glavni instrumenti za doseganje tega cilja so vključevali uvajanje uporabe odprte metode koordinacije na mnoga druga področja – vključno s pokojninami, zdravstvom in nego –, znana kot „**socialna OMK**“, ter okrepljeno vlogo Evropskega sveta pri usmerjanju in koordinaciji.

9. Lizbonska strategija je bila znova uvedena leta 2005 po vmesnem pregledu. Osredotočala se je na zagotavljanje močnejše, trajne rasti ter ustvarjanje več in boljših delovnih mest.¹¹ Uvedena je bila nova struktura upravljanja, ki temelji na partnerskem pristopu med državami članicami in institucijami EU. Na podlagi vmesnega pregleda lizbonske strategije leta 2005 so bile **smernice za zaposlovanje**, sprejete v okviru evropske strategije zaposlovanja (ESZ), vključene v **integrirane smernice za rast in delovna mesta**.

6 Naslov VIII prečiščene različice Pogodbe (prejšnji naslov VIa).

7 Evropski parlament (2015), *Socialna politika in politika zaposlovanja: splošna načela, Kratki vodnik po Evropski uniji*.

8 Členi 145 do 150 PDEU.

9 Evropski parlament (2016), *Vključevanje zaposlitvenih in socialnih kazalnikov v makroekonomski nadzor*.

10 Člen 150 PDEU.

11 COM(2005) 24 *Skupna prizadevanja za gospodarsko rast in nova delovna mesta – Nov začetek za lizbonsko strategijo*.

Lizbonska pogodba (2007) in strategija Evropa 2020 (2010): cilj v zvezi z zaposlovanjem

10. Leta 2007 so bile z Lizbonsko pogodbo uvedene druge relevantne spremembe socialnih ciljev EU in ciljev EU v zvezi z zaposlovanjem. V novi **horizontalni socialni klavzuli** je bilo navedeno: „Pri opredeljevanju in izvajanju svojih politik in dejavnosti Unija upošteva zahteve, ki so povezane s **spodbujanjem visoke stopnje zaposlenosti**, zagotavljanjem ustrezne socialne zaščite, bojem proti socialni izključenosti in visoko stopnjo izobraževanja in usposabljanja ter varovanjem človekovega zdravja.“¹²

11. Tri leta pozneje, leta 2010, je **zaposlenost** postala eden od petih **krovnih ciljev strategije Evropa 2020**, ki je krovnna strategija EU za pametno, trajnostno in vključujočo rast. Namen krovnega cilja je povečati skupno stopnjo zaposlenosti oseb, starih od 20 do 64 let, na 75 % do leta 2020. Ta cilj spremljata dva druga krovna cilja, ki sta z njim povezana:

- socialna vključenost in boj proti revščini, tj. vsaj 20 milijonov ljudi rešiti pred nevarnostjo revščine in socialne izključenosti,
- izobraževanje, tj. zmanjšati delež oseb, ki zgodaj opustijo šolanje, na 10 % ter povečati delež oseb, starih od 30 do 34 let, z dokončano terciarno ali temu enakovredno izobrazbo na najmanj 40 %.

12. Od leta 2010 sta bila krovna cilja v zvezi z zaposlitvijo in socialno vključenostjo strategije Evropa 2020 referenčna cilja za evropsko strategijo zaposlovanja. Evropska strategija zaposlovanja se izvaja s procesom **evropskega semestra**, ki je okvir za koordinacijo in spremljanje napredka pri makroekonomski in fiskalni politiki, politiki zaposlovanja in socialni politiki v ponavljajočih se letnih ciklih s spodbujanjem tesne koordinacije politik držav članic in institucij EU. Izvajanje evropske strategije zaposlovanja, ki ga podpira Odbor za zaposlovanje, je mogoče razčleniti v spodaj navedene štiri korake evropskega semestra.

- **Smernice za zaposlovanje** so skupne prioritete in cilji za politike zaposlovanja, ki jih predlaga Evropska komisija, potrdijo nacionalne vlade, sprejme pa Svet EU. Prvič so bile sprejete leta 2005 v svežnju integriranih smernic skupaj s širokimi smernicami za ekonomsko politiko, leta 2010 pa so bile preoblikovane v okviru strategije Evropa 2020.
- Evropska komisija pripravlja **skupno poročilo o zaposlovanju**, ki temelji na (a) oceni stanja na področju zaposlenosti v Evropi, (b) izvajanju smernic za zaposlovanje in (c) oceni preglednice ključnih zaposlitvenih in socialnih kazalnikov. Objavi ga Evropska komisija, sprejme pa Svet EU. Skupno poročilo o zaposlovanju je sedaj del letnega pregleda rasti.
- **Nacionalne reformne programe** predložijo nacionalne vlade, Evropska komisija pa jih analizira, da preveri njihovo skladnost s strategijo Evropa 2020. Ti programi temeljijo na smernicah in so referenčni za priporočila za posamezne države.
- Evropska komisija na podlagi ocene nacionalnih reformnih programov objavi vrsto **poročil za posamezne države**, v katerih analizira socialno-ekonomske politike držav članic, nato pa izda **priporočila za posamezne države**.¹³

¹² Člen 9 PDEU.

¹³ Glej <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=101&langId=sl>.

13. V okviru strategije Evropa 2020 je bilo predlagano tudi oblikovanje sedmih vodilnih pobud, od katerih tri spadajo na področje zaposlovanja in socialnih zadev:

- **Program za nova znanja in spretnosti ter nova delovna mesta** za obnovo politike prožne varnosti in doseganje boljšega delovanja trga dela, pomoč ljudem pri razvijanju znanj in spretnosti za prihodnost ter izboljšanje kakovosti delovnih mest in delovnih razmer,
- **Mladi in mobilnost**, ki prispeva k boljšemu izobraževanju in usposabljanju, pomaga mladim pri študiju v tujini in jim olajša iskanje zaposlitve, ter
- **Evropska platforma za boj proti revščini in socialni izključenosti**, ki pomaga razširjati najboljše prakse in daje na voljo sredstva za podporo socialne vključenosti in boja proti diskriminaciji.

14. Leta 2012 je Evropska komisija sprejela **sveženj o zaposlovanju**¹⁴, sklop dokumentov o politiki, v katerem je obravnavano, kako se politike zaposlovanja EU križajo s številnimi drugimi področji za podporo pametne, trajnostne in vključujoče rasti. V njem so ugotovljeni sektorji delovnih mest v EU z največjim potencialom za rast in najuspešnejši načini, na katere lahko države EU ustvarjajo delovna mesta. Predlagani so ukrepi za podporo ustvarjanja delovnih mest, obnovo dinamike trgov dela in izboljšanje upravljanja EU. Sveženj o zaposlovanju je vseboval tudi **sveženj o zaposlovanju mladih**.

15. Leta 2014 je takrat nova Junckerjeva Komisija določila **deset prioritete politik**, ki so politično pooblastilo za petletni mandat Evropske komisije. Največja prioriteta političnih smernic je **nova spodbuda za delovna mesta, rast in naložbe**, ki vključuje tudi uvedbo naložbenega načrta za Evropo.¹⁵

16. Nedavno, na socialnem vrhu novembra 2017, so Evropski parlament, Svet in Evropska komisija skupaj izrazili svojo zavezanost **evropskemu stebru socialnih pravic**¹⁶, ki ga je predsednik Juncker prvič napovedal leta 2015 v svojem govoru o stanju v Uniji, Evropska komisija pa ga je predstavila aprila 2017. V evropskem stebru socialnih pravic je določenih 20 ključnih načel in pravic, ki so strukturirane v tri kategorije: enake možnosti in dostop do trga dela, pošteni delovni pogoji ter socialna zaščita in socialna vključenost. Socialni steber spremlja preglednica socialnih kazalnikov za spremljanje napredka.

¹⁴ COM(2012) 173 final.

¹⁵ Glej https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan_en.

¹⁶ COM(2017) 250.

Politike in ukrepi EU na področju zaposlovanja mladih

17. Pooblastila in manevrski prostor EU na področju zaposlovanja mladih so enaki zgoraj opisanim za odrasle. Toda dopolnjuje jih širša strategija EU za mlade. EU podpira zaposlovanje mladih, zaposljivost in socialno vključenost predvsem v okviru svoje agende za delovna mesta, rast in naložbe ter strategije Evropa 2020 in s sredstvi EU, npr. v okviru programa Erasmus+, Evropskega socialnega sklada (ESS) in pobude za zaposlovanje mladih¹⁷.

Strategija EU za mlade (2010)

18. **Strategija EU za mlade**, o kateri so se dogovorili ministri EU, določa okvir za sodelovanje v skladu s členoma 6 in 165 PDEU in zajema obdobje 2010–2018. Ima dva glavna cilja:

- o ustvariti več možnosti in enake možnosti za vse mlade v izobraževanju in na trgu dela ter
- o mlade spodbujati k aktivnemu sodelovanju v družbi.¹⁸

19. Mladinska politika EU daje poseben poudarek povečanju socialne vključenosti vseh mladih, večji udeležbi v demokratičnem in državljanskem življenju ter lažjemu prehodu v odraslost, zlasti pri vključevanju na trg dela.¹⁹ Cilji se dosegajo z dvojnimi pristopom, ki vključuje:

- o **specifične pobude za mlade** za spodbujanje neformalnega učenja in udeležbe mladih, njihovih prostovoljnih dejavnosti, mladinskega dela, mobilnosti in obveščanja ter
- o **vključevanje medsektorskih pobud** zaradi zagotavljanja upoštevanja vprašanj, povezanih z mladimi, pri oblikovanju, izvajanju in vrednotenju politik in ukrepov na drugih področjih s pomembnim vplivom na mlade, kot so izobraževanje, zaposlovanje ali zdravje in dobro počutje.

20. V okviru strategije EU za mlade se predlagajo pobude na osmih področjih, vključno z zaposlovanjem in podjetništvom. Države članice so odgovorne za svoje politike na področju zaposlovanja, izobraževanja, usposabljanja in mladih, Evropska unija pa mora podpirati njihova prizadevanja. To nalogo opravlja že vrsto let.²⁰ Strategijo izvajajo države članice EU s podporo Evropske komisije.

17 Glej <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1176&langId=sl>

18 Glej https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en

19 Evropska komisija (2015), *Poročilo EU o mladih za leto 2015*.

20 COM(2016) 640 final.

Vodilna pobuda Mladi in mobilnost (2010)

21. Vodilna pobuda **Mladi in mobilnost** kot del strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast določa celovit sveženj ukrepov na področju izobraževanja in zaposlovanja mladih, vključno s pobudo **Priložnosti za mlade**²¹ (2011) in **Tvoja prva zaposlitev EURES**²². Krovni cilji vodilne pobude so izboljšanje ravni izobrazbe in zaposljivosti mladih, zmanjšanje stopnje brezposelnosti mladih in povečanje stopnje zaposlenosti mladih.

22. **Pobuda Priložnosti za mlade**, ki jo je Evropska komisija sprejela leta 2011, je usmerjena v mlade, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, njen namen pa je kombiniranje konkretnih ukrepov držav članic in EU s prioritetami, opredeljenimi v:

- o strategiji Evropa 2020,
- o sklepih Sveta iz junija 2011 o zaposlovanju mladih²³ in
- o priporočilu Sveta EU o politikah za zmanjševanje osipa²⁴.

23. **Tvoja prva zaposlitev EURES** je ciljno usmerjen program mobilnosti. Takšni programi mobilnosti so usmerjeni v zapolnitev prostih delovnih mest v nekem sektorju, poklicu, državi ali skupini držav ali v podporo posebnih skupin delavcev, za katere je verjetno, da bodo mobilni, kot so npr. mladi. Ta program, ki ga izvajajo nacionalni zavodi za zaposlovanje, je odprt za mlade kandidate (stare do 35 let) in delodajalce v 28 državah članicah EU, na Norveškem in Islandiji, njegov cilj pa je, da mladim najde zaposlitev, prakso ali vajeništvo v drugi državi članici.

21 COM(2011) 933 final.

22 Glej <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=993&langId=sl>.

23 Sklepi Sveta 11 838/11 z dne 20. junija 2011 o spodbujanju zaposlovanja mladih.

24 OJ C 191(2011).

Sveženj o zaposlovanju mladih in skupine za ukrepanje na področju zaposlovanja mladih (2012)

24. Svet EU je decembra 2012 večini držav članic EU dal specifična priporočila o odpravljanju brezposelnosti mladih. V istem letu je Evropska komisija predlagala **sveženj o zaposlovanju mladih**, ki je vrsta ukrepov za pomoč državam članicam prav pri odpravljanju brezposelnosti in socialne izključenosti mladih zaradi stalno visoke stopnje brezposelnosti mladih. Ti ukrepi so bili:

- **jamstvo za mlade** (april 2013): zaveza vseh držav članic, da bodo zagotovile, da bodo vsi mladi, mlajši od 25 let, prejeli:
 - kakovostno ponudbo za zaposlitev,
 - dodatno izobraževanje;
 - vajeništvo ali
 - prakso,

in sicer v štirih mesecih po tem, ko postanejo brezposelni ali se prenehajo formalno izobraževati. Jamstvo temelji na priporočilu Sveta, sprejetem aprila 2013 na predlog Evropske komisije;

- **evropska koalicija za vajeništvo** (julij 2013), ki povezuje javne organe, podjetja, socialne partnerje ter ponudnike poklicnega izobraževanja in usposabljanja, predstavnike mladih in druge ključne akterje zaradi spodbujanja programov in pobud na področju vajeništva po vsej Evropi. Skupni cilj je izboljšati kakovost, ponudbo in ugleda vajeništva v Evropi. Nedavno je pomembna tema postala tudi mobilnost vajencev;
- **okvir za kakovost pripravništva** (marec 2014), priporočilo Sveta o smernicah za delovno prakso zunaj formalnega izobraževanja zaradi zagotavljanja visokokakovostnih učnih vsebin in pravičnih delovnih pogojev.

25. Evropska komisija je leta 2012 skupaj z osmimi državami članicami, v katerih so bile stopnje brezposelnosti mladih takrat najvišje, ustanovila **skupine za ukrepanje na področju zaposlovanja mladih**²⁵, v katerih so sodelovali nacionalni strokovnjaki in uradniki EU, da bi se opredelili ukrepi za uporabo sredstev EU (vključno s sredstvi ESS), ki so bila v programskem obdobju 2007–2013 še na voljo, zaradi podpiranja možnosti mladih za zaposlitev v malih in srednjih podjetjih.

25 Glej Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št. 3/2015: Jamstvo EU za mlade: narejeni so bili prvi koraki, vendar se nakazujejo tveganja pri izvajanju.

Pobuda za zaposlovanje mladih (2013)

26. V okviru pobude za zaposlovanje mladih se zagotavlja finančna podpora za izvajanje svežnja o zaposlovanju mladih, zlasti jamstva za mlade. Pobuda za zaposlovanje mladih **dopolnjuje** druge ukrepe, ki se izvajajo na nacionalni ravni, zlasti s podporo Evropskega socialnega sklada. Ukrepi v okviru pobude za zaposlovanje mladih naj bi bili usmerjeni neposredno v mlade. Podpora je namenjena izključno mladim, ki se ne izobražujejo, ne usposablajo in niso zaposleni (NEET), vključno z dolgotrajno brezposelnimi mladimi ali mladimi, ki niso prijavljeni kot iskalci zaposlitve v regijah, v katerih stopnja brezposelnosti mladih presega 25 %.

27. **Skupni proračun pobude za zaposlovanje mladih** (za vse upravičene države članice EU) znaša 6,4 milijarde EUR za obdobje 2014–2020 (3,2 milijarde EUR iz namenske proračunske vrstice za zaposlovanje mladih ter dodatnih 3,2 milijarde EUR iz Evropskega socialnega sklada). Prispevek ESS dopolnjujejo lastna finančna sredstva upravičenih držav članic. Evropska komisija je 14. septembra 2016 predlagala povečanje proračunskih sredstev za pobudo za zaposlovanje mladih.²⁶ V ta namen bi bilo treba za pobudo v obdobju 2017–2020 zagotoviti dodatnih 1,2 milijarde EUR, od česar je 233 milijonov EUR vključenih v predlog proračuna za leto 2018²⁷, 500 milijonov EUR pa v spremembo proračuna za leto 2017²⁸.

Razvoj v zadnjem času (2013–2017)

28. Evropska komisija je leta 2013 predstavila sporočilo²⁹, v katerem so določeni ukrepi, ki jih je treba nemudoma sprejeti, da bi mladi dobili zaposlitev ali se spet vključili v izobraževanje ali usposabljanje. Njegov namen je pospeševanje izvajanja jamstva za mlade, spodbujanje naložb v mlade s sredstvi Evropskega socialnega sklada, okrepitev prizadevanj v začetni fazi pobude za zaposlovanje mladih, podpiranje mobilnosti delovne sile znotraj EU s portalom EURES³⁰, ter razvoj orodij na ravni EU za pomoč državam EU in podjetjem pri zaposlovanju mladih.

29. Evropska komisija je v svojem sporočilu³¹ z naslovom Vlaganje v mlade v Evropi z dne 7. decembra 2016 predlagala obnovitev prizadevanj za podporo mladim v obliki svežnja za mlade, v katerem so predlagani trije sklopi ukrepov:

- boljše možnosti za dostop do zaposlitve,
- boljše možnosti zaradi izobraževanja in usposabljanja,
- boljše možnosti za solidarnost, učno mobilnost in udeležbo.

26 COM(2016) 603 final.

27 Glej http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/2018/2018_en.cfm#draft_budget01.

28 COM(2017) 222.

29 COM(2013) 447.

30 EURES je portal EU za zaposlitveno mobilnost. Njegov namen je zagotavljanje informacij, storitev svetovanja in zaposlovanja/posredovanja zaposlitve (povezovanje ponudbe delovnih mest in povpraševanja po njih) v korist delavcev in delodajalcev ter vseh državljanov, ki želijo izkoristiti načelo prostega gibanja oseb. Glej <https://ec.europa.eu/eures/public/sl/homepage>.

31 COM(2016) 940 final.

30. Kot del tega svežnja je Evropska komisija ustanovila evropsko solidarnostno enoto³² in predstavila še eno sporočilo o izboljšanju in posodobitvi izobraževanja³³.

Mladi: statistični podatki o trgu dela (2008–2016)

31. Položaj mladih na trgu dela, na katerega so močno vplivale posledice gospodarske krize, ki se je začela leta 2008, je velik izziv za Evropsko unijo. Kriza je še posebej močno prizadela mlade. Povečala je razlike med tistimi z več in tistimi z manj priložnostmi. Nekateri mladi so vedno bolj izključeni iz družbenega in državlanskega življenja, zaradi česar jim grozijo izključenost, marginalizacija ali celo radikalizacija.³⁴

32. Številni mladi imajo težave pri iskanju dobre zaposlitve, kar resno ovira njihovo pot v neodvisnost. Kljub zmanjšanju brezposelnosti mladih v večini držav članic po njenem vrhuncu leta 2013 ta ostaja razlog za zaskrbljenost: leta 2016 4,2 milijona mladih Evropejcev ni moglo najti dela, njihov delež, ki se srečuje z dolgotrajno brezposelnostjo, pa ostaja velik.

Stopnja brezposelnosti mladih

33. Stopnja brezposelnosti mladih se izračuna kot delež brezposelnih mladih v populaciji aktivnih mladih (glej sliko 2).

Slika 2 – Razlaga stopnje brezposelnosti mladih (Evropsko računsko sodišče)

Stopnja brezposelnosti mladih $\frac{\text{brezposelni}}{\text{zaposleni} + \text{brezposelni}}$ / aktivna populacija (zaposleni + brezposelni)

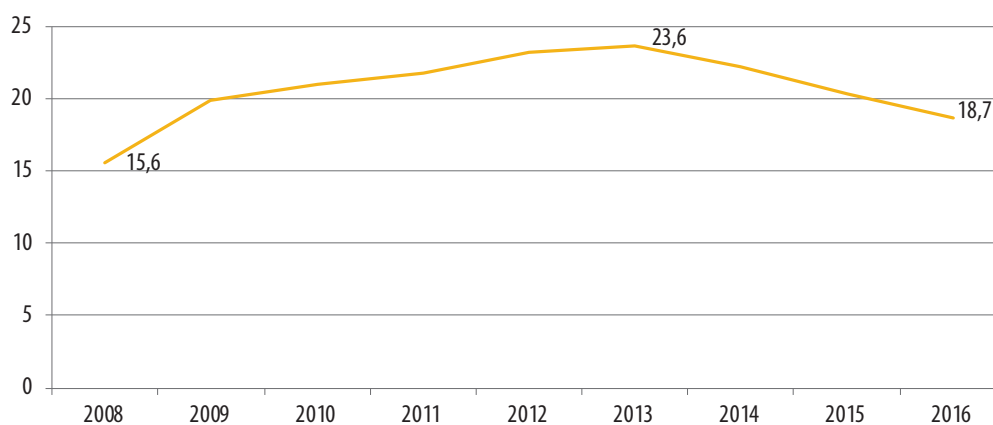
32 COM(2016) 942 final.

33 COM(2016) 941 final.

34 Evropska komisija (2015), Poročilo EU o mladih za leto 2015.

34. Stopnja brezposelnosti mladih³⁵ (starih med 15 in 24 let) je leta 2016 znašala 18,7 %, kar je 4,9 odstotne točke pod najvišjo ravno, doseženo leta 2013 (23,6 %, glej sliko 3). Videti je, da se razmere od leta 2013, ko je stopnja brezposelnosti mladih dosegla najvišjo raven v vseh državah članicah EU-28 in v večini posameznih držav članic EU, izboljšujejo.

Slika 3 – Brezposelnost mladih (starih od 15 do 24 let) v državah članicah EU-28 v obdobju 2008–2016
(vir: yth_empl_100)

35. Kljub znaku izboljšanja je stopnja brezposelnosti mladih še vedno zelo visoka in je še vedno več kot dvakrat večja od splošne stopnje brezposelnosti, ki je bila leta 2016 v državah članicah EU-28 7,5-odstotna.

36. Največja izboljšanja med letoma 2013 in 2016 v odstotnih točkah so bila zabeležena na Hrvaškem (–18,7 odstotne točke), Madžarskem (–13,7 odstotne točke) in Slovaškem (–11,5 odstotne točke). Grčija je bila leta 2016 še naprej država članica z najvišjo stopnjo brezposelnosti mladih (47,3 %), kljub temu, da se je najvišja stopnja 58,3 % iz leta 2013 zmanjšala za 11 odstotnih točk. Španija (44,4 %) in Italija (37,8 %) sta državi članici z naslednjima najvišjima stopnjama brezposelnosti mladih.

37. V absolutnih številkah je bilo leta 2016 na ravni EU 1,4 milijona manj mladih brezposelnih kot leta 2013 (zmanjšanje s 5,6 milijona na 4,2 milijona)³⁶.

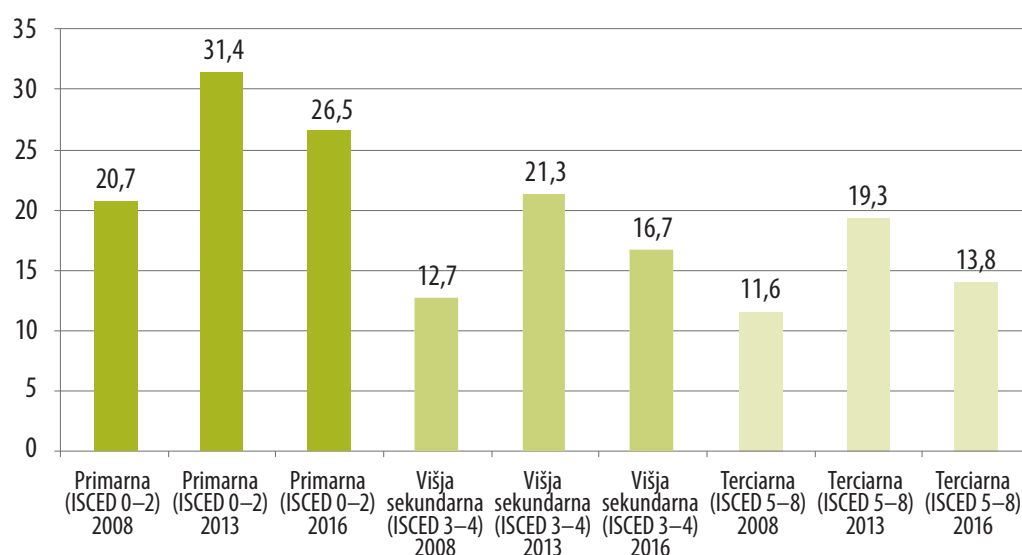
35 Stopnja brezposelnosti za neko starostno skupino pomeni delež brezposelnih oseb v tej starostni skupini kot odstotek celotne delovne sile (zaposleni in brezposelni). Eurostat v skladu s smernicami Mednarodne organizacije dela brezposelno osebo opredeljuje kot osebo, staro med 15 in 74 let (ali med 16 in 74 let v Španiji, Italiji, Združenem kraljestvu, na Islandiji in Norveškem), ki je a) v referenčnem tednu brez dela; b) na voljo za začetek opravljanja dela v naslednjih dveh tednih (ali je že našla delovno mesto, na katerem naj bi začela delati v naslednjih treh mesecih) in c) dejavno iskala zaposlitev v predhodnih štirih tednih.

36 Vir: Eurostat, koda [une_rt_a].

Stopnja brezposelnosti mladih po stopnji izobrazbe

38. Pridobljena stopnja izobrazbe je pomemben dejavnik za prihodnje delovno življenje mladih. Na sliki 4 je prikazano, da se z višjo stopnjo izobrazbe stopnja brezposelnosti mladih manjša. Stopnja brezposelnosti mladih z nizko stopnjo izobrazbe (26,5 %) je dvakrat višja od stopnje brezposelnosti mladih s terciarno izobrazbo (13,8 %). Podobno razliko (10 odstotnih točk) je mogoče ugotoviti tudi za mlade z višjo sekundarno izobrazbo.

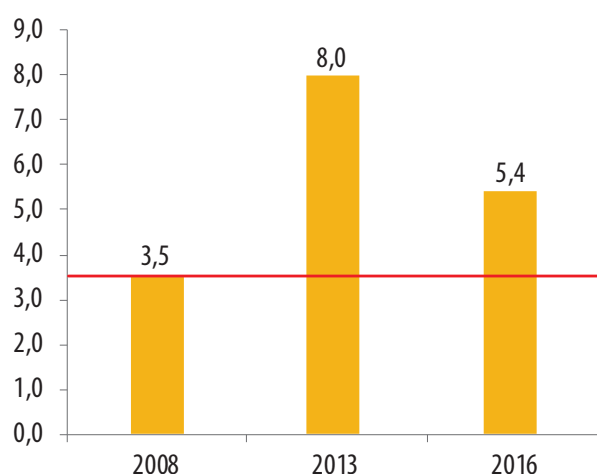
Slika 4 – Brezposelnost mladih po stopnji izobrazbe v državah članicah EU-28 v obdobju 2008–2016
(vir: ythempl_090)

39. Če primerjamo: spremembe od leta 2013 do leta 2016 za vse tri skupine kažejo izboljšanje (–5 odstotnih točk). Toda za vse dosežene stopnje izobrazbe je bila stopnja brezposelnosti mladih leta 2016 višja kot leta 2008. To pomeni, da se stopnja brezposelnosti mladih še ni vrnila na raven izpred krize. Poleg tega podatki kažejo, da so imeli v času gospodarske krize tudi mladi s terciarno izobrazbo vse večje težave pri iskanju zaposlitve. Gospodarska kriza je privedla tudi do velikega izziva za mlade diplomante v mnogih državah, ker so bili pogosto preveč usposobljeni glede na možnosti, ki so bile na voljo na trgu dela.³⁷

Dolgotrajna brezposelnost mladih

Slika 5 – Dolgotrajna brezposelnost mladih v državah članicah EU-28 v obdobju 2008–2016 (vir: Eurostat, yth_empl_120)

40. Položaj brezposelnih mladih se dodatno oteži, če dolgo ne morejo najti zaposlitve. Dolga obdobja brezposelnosti³⁸ imajo pomembne posledice za delovno prihodnost mladih: dlje ko je mlada oseba brezposelna, težji postane vstop na trg dela.

41. Od začetka finančne in gospodarske krize leta 2008 se je stopnja dolgotrajne brezposelnosti (12 mesecev ali več) v državah članicah EU-28 povečala za 1,9 odstotne točke (s 3,5 % leta 2008 na 5,4 % leta 2016). Najvišja je bila leta 2013 (8 %). Takrat se je začel pozitiven trend (–2,6 odstotne točke), vendar je stopnja dolgotrajne brezposelnosti mladih še vedno precej višja kot pred krizo (slika 5).

42. Od držav članic sta imeli leta 2016 Grčija (25,1 %) in Italija (19,4 %) najvišjo stopnjo dolgotrajne brezposelnosti mladih. Ti državi sta zabeležili tudi največje povečanje od leta 2008 do leta 2013, in sicer Grčija za 17,3 odstotne točke, Italija pa za 11,3 odstotne točke. V drugih treh državah, v katerih je bila stopnja dolgotrajne brezposelnosti leta 2013 višja od 20 % (Španija, Hrvaška in Slovaška), se je stanje leta 2016 bistveno izboljšalo.

38 Stopnja dolgoročne brezposelnosti je delež oseb, ki so brezposelne vsaj 12 mesecev ali več, v razmerju do skupnega števila brezposelnih oseb na trgu dela.

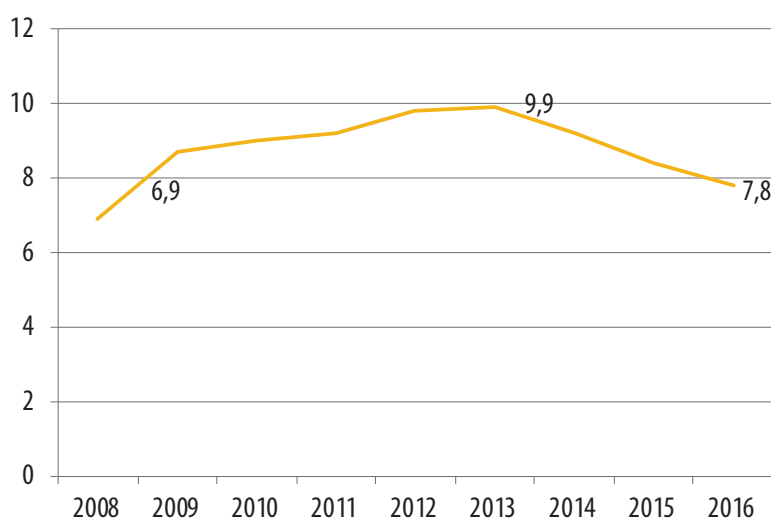
Brezposelni mladi kot odstotek celotne populacije mladih (delež brezposelnih mladih)

43. Mnogi mladi niso del aktivne populacije, ki je referenčna vrednost za izračun brezposelnosti mladih (glej sliko 6), saj še redno študirajo in ne delajo niti ne iščejo zaposlitve. Pri deležu brezposelnih mladih pa se upošteva tudi ta delež mlade populacije. Delež brezposelnih mladih je torej delež brezposelnih mladih v razmerju do celotne populacije mladih (zaposleni, brezposelni in neaktivni).³⁹

Slika 6 – Pojasnilo deleža brezposelnih mladih

Slika 7 – Delež brezposelnih mladih v državah članicah EU-28 v obdobju 2008–2016 (vir: Eurostat, yth_empl_140)

39 Za dodatna pojasnila glej Eurostat, statistični podatki o brezposelnosti: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics

44. Delež brezposelnih mladih je bil leta 2016 7,8 %, to je 0,9 odstotne točke več kot leta 2008 (6,9 %), vendar 2,1 odstotne točke manj od najvišje vrednosti, dosežene leta 2013 (9,9 %, glej sliko 7). Analiza na ravni držav članic kaže, kako zelo se razmere med evropskimi državami razlikujejo.

45. Španija (14,7 %), Grčija (11,7 %) in Hrvaška (11,6 %) so bile leta 2016 države članice z največjim deležem brezposelnih mladih. Skupaj je bil med letoma 2008 in 2016 delež brezposelnih mladih povečan za vsaj 1 odstotno točko v 14 državah članicah. Združeno kraljestvo (–1,7 odstotne točke) in Nemčija (–2,0 odstotne točke) pa sta v istem obdobju zabeležila zmanjšanje deleža.

46. Primerjava med stopnjo brezposelnosti in deležem brezposelnih kaže, da so bile v Grčiji, Španiji, Italiji in na Cipru razmere za mlade zelo težke. Brezposelni mladi v teh državah pomenijo razmeroma velik delež celotne delovne sile in prebivalstva v starosti od 15 do 24 let.

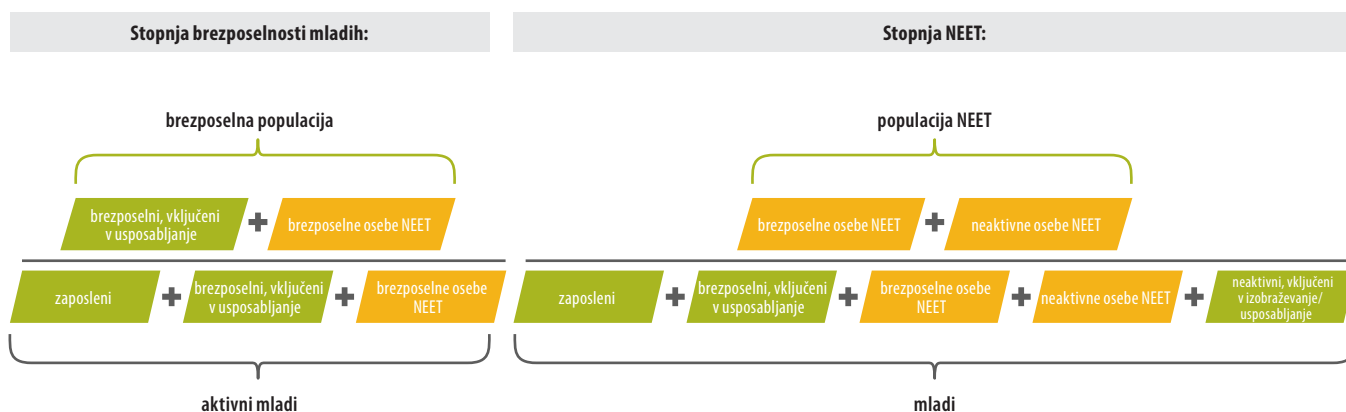
Stopnja NEET

47. Poleg mladih brezposelnih (tistih, ki bi lahko začeli delati in dejavno iščejo zaposlitev) obstaja še ena velika in pomembna skupina mladih, ki so manj motivirani za to, da bi delovali proaktivno, in je zato zanje vključitev na trg dela še težja. To so neaktivni mladi, ki se ne izobražujejo niti usposabljaajo, zanje pa se uporablja izraz neaktivne osebe NEET. Ti skupini oseb (brezposelni in neaktivne osebe NEET), starih od 15 do 24 let, skupaj tvorita posebno populacijo, z angleško kratico imenovano NEET.⁴⁰ S stopnjo NEET se meri delež mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljaajo, v celotni populaciji mladih, podobno kot delež brezposelnih mladih.

48. Glavna razlika med stopnjo NEET in deležem brezposelnih mladih je, da se pri stopnji NEET upošteva tudi velika kategorija neaktivnih mladih. Zato je stopnja NEET v odstotkih nižja od stopnje brezposelnosti mladih, v absolutnih številkah pa je populacija NEET večja od brezposelne populacije mladih.

40 Glej Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št. 5/2017: Brezposelnost mladih – ali so politike EU prinesle spremembe? Ocena jamstva za mlade in pobude za zaposlovanje mladih.

Slika 8 – Stopnja brezposelnosti mladih in stopnja NEET

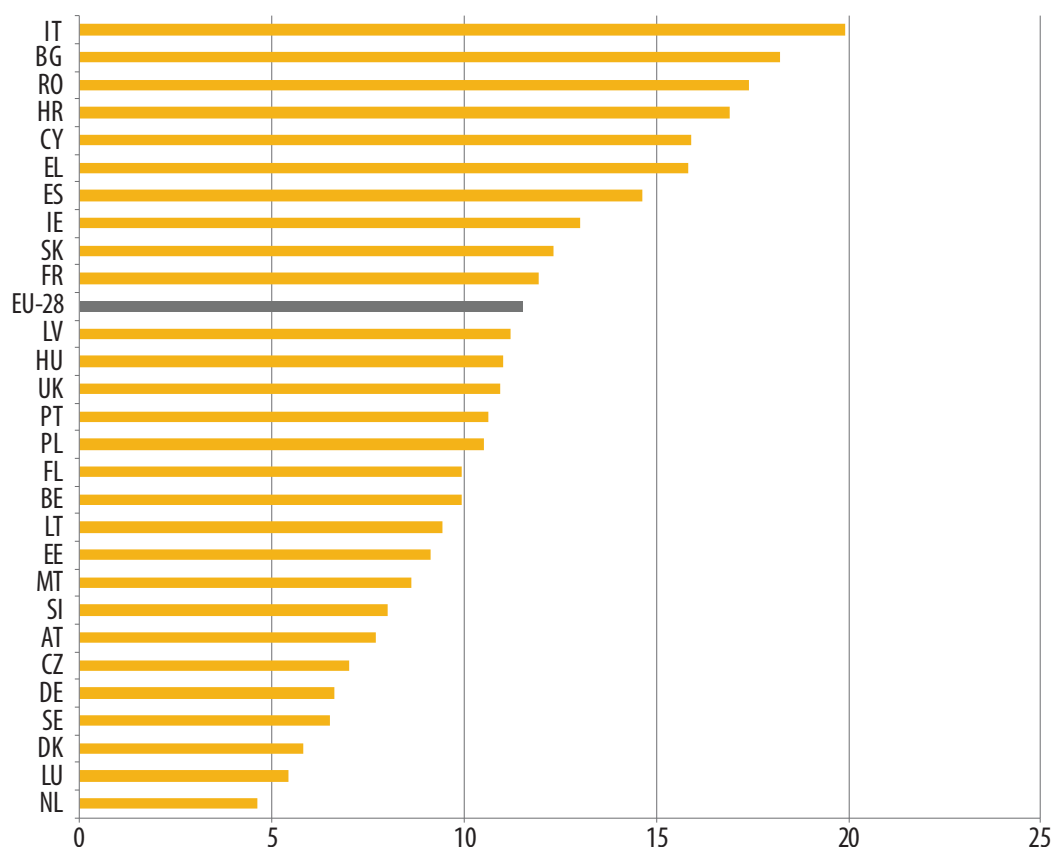

Vir: Evropsko računsko sodišče.

49. Med letoma 2008 in 2013 se je stopnja NEET na ravni držav članic EU-28 povečala za 2,1 odstotne točke, in sicer na 13,0 %, leta 2016 pa se je zmanjšala za 1,5 odstotne točke, in sicer na 11,5 %. Položaj se razlikuje med posameznimi državami članicami. Kot je prikazano na sliki 9, je bila stopnja NEET leta 2016 v desetih državah članicah višja od povprečja držav članic EU-28. Italija (19,9 %), Bolgarija (18,2 %) in Romunija (17,4 %) so bile države članice z najvišjo stopnjo NEET v letu 2016.

50. Za primerjavo: države članice, v katerih je bilo med letoma 2008 in 2016 povečanje največje, so Ciper (+6,0 odstotne točke), Romunija (+5,8 odstotne točke) in Hrvaška (+5,3 odstotne točke).

Slika 9 – Stopnja NEET na ravni držav članic leta 2016 (vir: Eurostat, yth_empl_150)

51. Leto 2013 je bilo prelomno: skoraj vse države članice so takrat dosegle svojo najvišjo stopnjo NEET, njihov položaj pa se je potem počasi začel izboljševati.

52. Toda leta 2016 je imelo samo osem držav članic stopnjo NEET nižjo kot leta 2013 (Belgija, Danska, Irska, Latvija, Luksemburg, Madžarska, Švedska in Združeno kraljestvo).

Stopnja zaposlenosti mladih

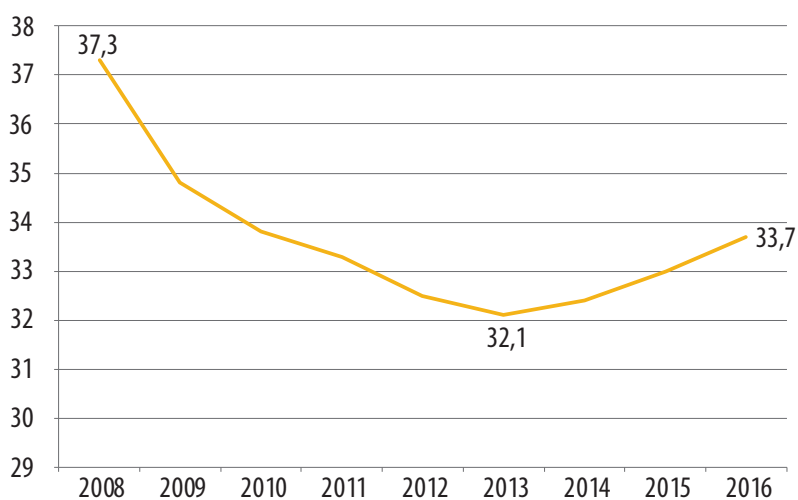
53. Medtem ko doslej obravnavani kazalniki dajejo pregled nad populacijo mladih brezposelnih ali neaktivnih oseb, kazalnik zaposlenosti mladih kaže, ali se odstotek mladih, ki imajo zaposlitev, povečuje ali ne. Stopnja zaposlenosti mladih se izračuna kot odstotek zaposlenih mladih v celotni populaciji mladih (glej sliko 10).

Slika 10 – Pojasnilo stopnje zaposlenosti mladih

54. Na ravni držav članic EU-28 je razlika med letoma 2008 in 2016 kljub majhnim znakom izboljšanja po letu 2013 še vedno negativna. Medtem ko je bila stopnja zaposlenosti mladih leta 2008 37,3 %, je bila leta 2016 za 3,6 odstotne točke nižja (33,7 %, glej sliko 11).

Slika 11 – Stopnja zaposlenosti mladih v obdobju 2008–2016 (vir: Eurostat, yth_empl_020)

55. Tudi pri tem med državami članicami obstajajo bistvene razlike: medtem ko je bila le v devetih državah članicah (Danska, Nemčija, Estonija, Malta, Nizozemska, Avstrija, Finska, Švedska in Združeno kraljestvo) stopnja zaposlenosti mladih višja od povprečja držav članic EU-28, je bila v veliki večini (preostalih 19 držav članic) stopnja zaposlenosti mladih nižja od povprečja.

56. V štirih državah članicah (Bolgarija, Grčija, Španija in Italija) je stopnja zaposlenosti mladih dejansko nižja od 20 %, kar pomeni, da je samo ena ali manj kot ena mlada oseba od petih zaposlena.

57. Z primerjavo: leta 2016 je bilo le sedem držav članic v boljšem položaju kot leta 2008, in sicer Češka, Estonija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Poljska in Švedska.

58. Položaj je še bolj zapleten zaradi velikega odstotka pogodb za določen čas⁴¹ med mladimi delavci v več državah članicah. Pogodbe za določen čas so pomemben korak pri prehodu iz izobraževanja na trg dela. Vendar je razmeroma visoke stopnje zaposlenosti mladih z določen čas je mogoče razumeti tudi kot znak karijerne negotovosti.⁴²

59. Na ravni držav članic EU-28 je delež mladih, zaposlenih za določen čas, znašal 43,8 % vseh zaposlenih. V desetih državah članicah je bil delež mladih s pogodbami za določen čas še višji. Te države so Nemčija, Španija, Francija, Italija, Hrvaška, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Slovenija in Švedska.

41 Pogodba za določen čas je pogodba, ki se prekine po določenem času, ko so izpolnjena neka objektivna merila, kot je dokončanje naloge ali vrnitev zaposlenega, ki je bil začasno nadomeščen (Eurostat).

42 Evropska komisija (2015), *Poročilo EU o mladih za leto 2015*.

DEL 2 – Pregled dela, ki so ga opravile vrhovne revizijske institucije

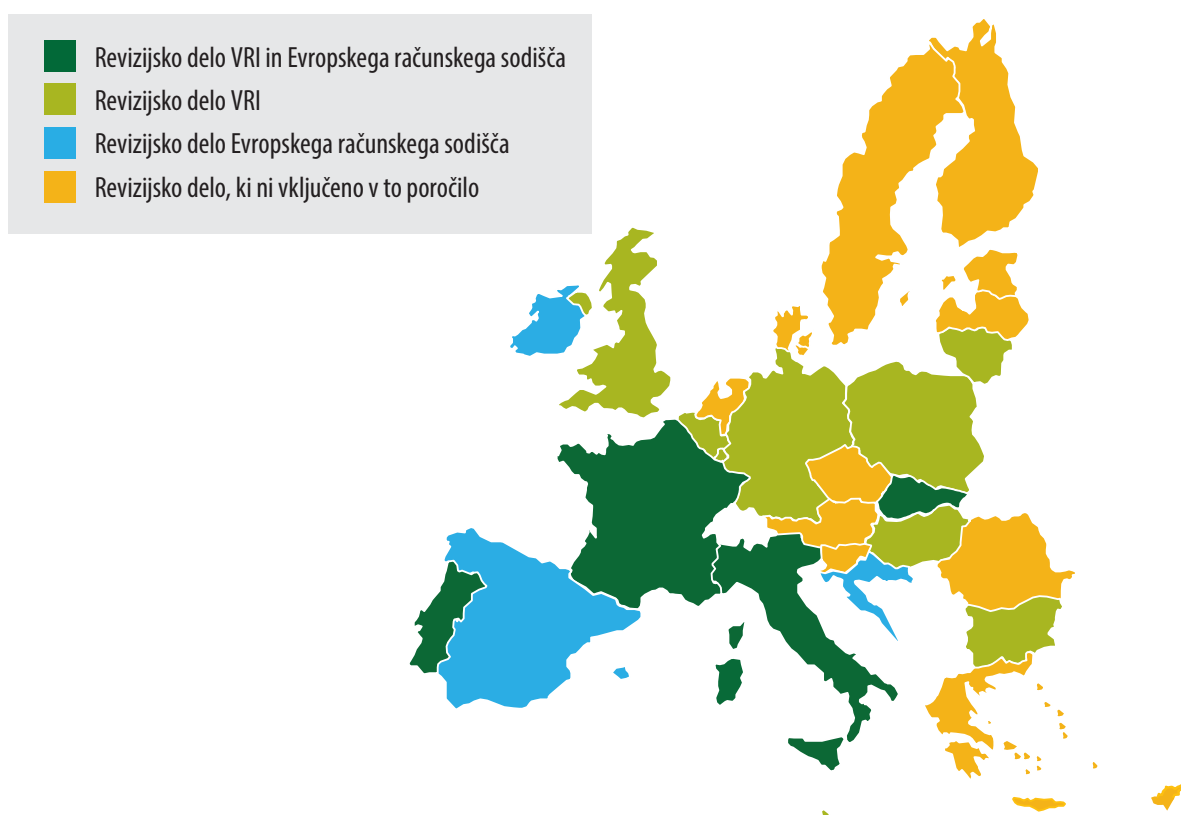
31

Uvod

60. Brezposelnost mladih je po pravici ena najvišjih prioritet za Evropsko komisijo in vlade držav članic. Pozornost, ki jo posvečajo brezposelnosti mladih, je spodbudila veliko pobud na nacionalni ravni in ravni EU, v katere je vključen širok nabor deležnikov s področja izobraževanja in socialnih storitev. To zanimanje je pritegnilo tudi velik znesek javnih sredstev, namenjenih izboljšanju možnosti mladih za zaposlitev. Vse večje število programov za boj proti brezposelnosti mladih in javna sredstva, vložena v reševanje tega vprašanja, so spodbudile vrhovne revizijske institucije, da so te vrste ukrepov vključile v svoje delo.

61. Ta del kompendija revizijskih poročil povzema rezultate izbranih revizij, ki jih je v zadnjih štirih letih opravilo trinajstih vrhovnih revizijskih institucij držav članic⁴³ in Evropsko računsko sodišče. Računsko sodišče je opravilo svoje revizije v sedmih državah članicah⁴⁴. Zemljepisna razsežnost revizij, vključenih v kompendij, je prikazana na sliki 12.

Slika 12 – Delo vrhovnih revizijskih institucij Evropske unije, prikazano v kompendiju

43 Belgija, Bolgarija, Nemčija, Francija, Madžarska, Italija, Litva, Luksemburg, Malta, Poljska, Portugalska, Slovaška in Združeno kraljestvo.

44 Irska, Španija, Francija, Hrvaška, Italija, Portugalska in Slovaška.

62. Revizije v tem kompendiju so obravnavale vprašanja v zvezi s smotrnostjo, ki vplivajo na politike in projekte, povezane s to tematiko, ali so vključevale pomembne vidike ocene smotrnosti, kar pomeni, da so se vrhovne revizijske institucije osredotočale na učinkovitost, uspešnost in/ali gospodarnost politik, programov in projektov, ki so se izvajali.

Revizijska metodologija

63. Vrhovne revizijske institucije izvajajo revizije v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi (ISSAI) in ustreznimi izvedbenimi standardi, razvitimi na nacionalni ravni za zagotovitev kakovosti revizijskega dela in poročil.

64. Revizijska metodologija in postopki so bili izbrani in uporabljeni za vsak primer posebej, da je bila zagotovljena čim uspešnejša izvedba revizijske naloge. Po potrebi in glede na delitev pristojnosti znotraj države članice so vrhovne revizijske institucije izvajale revizije skupaj z regionalnimi revizijskimi institucijami. Dve reviziji iz tega poročila sta bili opravljeni kot del usklajene mednarodne revizije (glej prispevke bolgarske in madžarske vrhovne revizijske institucije).

65. Kadar je bilo ustrezno, so revizorji pregledali politike EU in uporabo pravnega okvira po državah članicah ter preučili dokaze, značilne za nacionalne razmere. Pomemben del dela je bila analiza velikih sklopov podatkov (Madžarska, Luksemburg in Slovaška). Poleg tega so vrhovne revizijske institucije pregledale sredstva, dodeljena iz nacionalnih proračunov.

66. Nekatere revizije so vključevale mednarodno analizo. Na primer, francoska vrhovna revizijska institucija je analizirala uporabo pomoči v sedmih regijah in jo primerjala s podobnimi izdatki v Nemčiji, Švici, na Danskem, Nizozemskem in v Združenem kraljestvu.

67. Poleg analize dokumentov so bili opravljeni razgovori z ustreznimi nacionalnimi in regionalnimi organi. Revizorji so opravili razgovore tudi s posamezniki, ki so bili vključeni v zaposlitvene ukrepe. Za pridobitev širšega razpona mnenj ali vključitve večjega števila anketirancev so bile izvedene ankete.

Revidirano obdobje

68. Pogosto je težko revidirati učinke strukturnih ukrepov in vpliv programov v začetni fazi. Revizije v tem kompendiju so bile osredotočene na večletne programe, ki so se izvajali med letom 2010 in letom 2016 ter so praviloma zajeli obdobje treh let.

69. Naslednja **tabela** prikazuje pregled glavnih ciljev/usmerjenosti revizijskega dela vrhovnih revizijskih institucij. Nekatere revizije so bile osredotočene na dve ali več področij. Na primer, ocenjevanje programov zaposlovanja je bilo večkrat dopolnjeno z oceno ciljev politik in ustreznega sistema spremljanja. Tri od teh revizij (Malta, Portugalska in Evropsko računsko sodišče) so vključevale podroben pregled Evropskega socialnega sklada ali Evropskega sklada za regionalni razvoj, ker se strukturni skladi velikokrat uporabljajo za povečanje učinkov nacionalnih programov.

70. Poleg prej navedenega sta dve reviziji obravnavali projekte, ki so mladim ponujali dejansko zaposlitev v javnem sektorju (Italija in Poljska), in sicer kot usposabljanje v javni upravi ali pri varstvu kulturne dediščine.

Tabela – Pregled revizijskega dela vrhovnih revizijskih institucij, prikazanega v tem kompendiju revizijskih poročil

VRI	Naslov revizije	Glavno področje usmerjenosti					
		Izvajanje zaposlovalne politike	Izobraževalni sistem	Podpora pri iskanju zaposlitve	Sistem spremljanja	Projekti dejanskega zaposlovanja	Sredstva EU
Belgija	Usklajevanje izobraževalnega sistema s trgov delu		✓				
Bolgarija	Spremljanje diplomantov ter spremljanje migracij univerzitetnih diplomantov	✓			✓		
Nemčija	Podpora za mlade z vrzmi v znanju in spretnostih	✓		✓			
Francija	Dostop do zaposlitve za mlade – oblikovanje poti, prilagoditev državne podpore	✓		✓			
Italija	Revizija nacionalnega programa „500 mladih za kulturo“					✓	
Litva	Izkoriščanje možnosti za poklicno usposabljanje	✓	✓				
Luksemburg	Poročilo o ukrepih za boj proti brezposelnosti iz leta 2011 in poročilo o nadaljnjem spremljanju iz leta 2014			✓	✓		
Madžarska	Usklajena revizija sistema spremljanja poklicnih poti diplomantov				✓		
Malta	Prispevek strukturnih skladov k uresničevanju strategije Evropa 2020 na področju zaposlovanja in izobraževanja	✓			✓		✓
Poljska	Praksa in usposabljanje na delovnem mestu za brezposelne v javni upravi					✓	
Portugalska	Revizija strateškega načrta za spodbujanje zaposljivosti mladih – „Impulso jovem“	✓		✓	✓		✓
Slovaška	Revizija učinkovitosti in uspešnosti porabe sredstev iz državnega proračuna, dodeljenih za pripravo diplomantov izbranih univerz na uspeh na trgu dela, ter doseganje izbranih ekonomskih kazalnikov in kazalnikov, ki se uporabljajo v procesu učenja in poučevanja		✓				
Združeno kraljestvo	Doseganje stroškovne učinkovitosti pri programu vajeništva		✓	✓			
Evropsko računsko sodišče	Brezposelnost mladih – ali so politike EU prinesle spremembe? Ocena jamstva za mlade in pobude za zaposlovanje mladih	✓			✓		✓

Izvajanje zaposlovalne politike

Cilji revizije

71. Sedem vrhovnih revizijskih institucij je revidiralo izvajanje politik ali programov zaposlovanja. V večini primerov so po navadi preverile, ali je bila zakonodaja uspešna in ali je omogočala ustrezno podporo za natančno določene ciljne skupine. Ocenile so tudi delovanje obstoječih upravljavskih in kontrolnih sistemov ter sistemov spremljanja.

72. V treh primerih so vrhovne revizijske institucije ocenile, ali je bila podpora EU, zagotovljena v okviru operativnih programov držav članic, uspešno zasnovana in izvedena in ali je prispevala k izvajanju strateških ciljev EU na področju zaposlovanja in izobraževanja (strategija Evropa 2020).

Glavna revizijska opažanja

73. Uspešnost in učinkovitost revidiranih programov in ukrepov sta močno nihali. Zadeve, ki so štele za problematične pri nekem projektu, niso povzročale pomislekov pri drugih revizijah.

74. Revizorji so ugotovili, da v nacionalnih programih včasih niso bile upoštevane resnične potrebe mladih ali izkušnje, pridobljene pri izvajanju prejšnjih programov. Zato je učinkovitost državne podpore mladim iskalcem zaposlitve močno nihala. Ena od revizij je pokazala, da so učinki intenzivnih kratkoročnih pristopov boljši kot dolgoročna podpora.

75. Podporo in rešitve za mlade je ponujalo veliko udeležencev na trgu zaposlovanja, kar je privedlo do prevelikega števila programov. Novi ukrepi so včasih tekmovali z obstoječimi in privlačnejšimi alternativami, zaradi česar so vajenci s podporo za usposabljanje na začetni stopnji lahko izkoristili podporo iz več programov. Poleg tega pristojni organi niso mogli pojasniti, zakaj je bila potrebna tolikšna prekrivajoča se podpora. To kaže, da zavodi za zaposlovanje niso ocenili, ali so bila merila za upravičenost do podpore za usposabljanje vedno izpolnjena. V nekem drugem primeru so revizorji zaključili, da bi morale financiranje zavoda temeljiti na njegovih dosežkih in naravi ciljnih skupin.

76. V nekaterih primerih upravljanje, kontrola in spremljanje programov in ukrepov ni temeljilo na učinkovitem informacijskem in upravljavskem sistemu. Revizorji so prav tako imeli pomisleke v zvezi z višino sredstev, ki so jih države članice namenile za izvajanje posameznih ukrepov. Poleg tega so bili izvedbeni ukrepi zaradi pomanjkljivosti v poslovno informacijskih sistemih delno nekoherentni z načrtovanimi.

Prilagajanje izobraževalnih sistemov

Cilji revizije

77. Pri štirih revizijah je bil problem brezposelnosti mladih analiziran z vidika uspešnosti izobraževalnih sistemov. To je vključevalo predvsem skladnost razpisnih pogojev, načrtovanja in vsebine kurikulumov z dejanskimi potrebami na trgu dela.

78. V nekem primeru so revizorji ocenili, ali so centri za usposabljanje izpolnjevali potrebe na trgu dela in ali so se uporabljali v skladu z namenom. V drugem primeru so preverili učinkovito porabo sredstev, in sicer razmerje med številom visokošolskih študentov ter sredstvi, dodeljenimi iz nacionalnega proračuna. Ta ocena je vključevala dodeljevanje sredstev glede na uspešnost diplomantov na trgu dela.

Glavna revizijska opažanja

79. Akcijski načrti, pripravljeni za srednješolsko izobraževanje, so imeli skromne rezultate zaradi pomanjkanja dobro pripravljenih meril. Zato je ostalo število izobraževalnih programov, ki so bili uspešno prilagojeni potrebam trga dela, majhno. Revizorji so ugotovili, da so nekateri poklicni standardi in izobraževalna orodja neskladni ali nezdružljivi. Poleg tega se izvajanje teh programov ni preveč spodbujalo.

80. V Litvi so revizorji ugotovili, da se v več kot polovici revidiranih organov število udeležencev izobraževanja in usposabljanja v zadnjih dveh letih kljub vlaganju v izboljšanje izobraževalne infrastrukture ni povečalo, delno zato, ker se v več kot polovici teh centrov uporabljala manj kot pet ur dnevno.

81. Računsko sodišče na Slovaškem je ugotovilo, da univerze izobrazijo preveč diplomantov, ki ne morejo najti zaposlitve v svoji stroki, in da je korelacija med izobraževanjem in potrebami na trgu dela premajhna. To je zlasti veljalo za financiranje visokega šolstva. Namesto da bi financiranje univerz temeljilo na uspešnosti njihovih diplomantov na trgu dela, se večina sredstev dodeljuje samo na podlagi števila vpisanih študentov.

82. Vendar pa so bile nekatere ugotovitve tudi pozitivne. V nekaterih državah članicah (Belgija, Združeno kraljestvo) so bili delodajalci v glavnem zadovoljni s kakovostjo izobraževanja, usmerjenega v trg dela. V nekaterih primerih so bili tudi študentje zadovoljni s kurikulumi: na Slovaškem je skoraj polovica diplomantov je v odgovorih na anketo navedla, da zelo cenijo svojo univerzitetno izobrazbo, četudi bi se jih le polovica ponovno odločila za isti študij. Po drugi strani pa so vajenci v Združenem kraljestvu slabše ocenili kakovost usposabljanja.

Okrepitev ukrepov za iskanje zaposlitve

Cilji revizije

83. Pri petih revizijah za oceno zmogljivosti zavodov za zaposlovanje in podobnih projektov, ki naj bi omogočali lažjo zaposlitev (npr. program vajeništva v Združenem kraljestvu), so se vrhovne revizijske institucije osredotočile na uspešnost in učinkovitost pobud za spodbujanje zaposlovanja mladih.

84. Te revizije so pogosto zajele več vprašanj, kot so ustreznost okvirov politik in sistemov za spremljanje, zato nekatera opažanja v drugih delih te analize veljajo tudi za ta del.

Glavna revizijska opažanja

85. Dosežke revizij je bilo težko oceniti, ker je bilo pogosto težko ugotoviti povezavo med ukrepi in zaposljivostjo udeležencev. Učinkovitost državne podpore mladim iskalcem zaposlitve je močno nihala. Na primer, revizorji luksemburške vrhovne revizijske institucije so ugotovili, da zbrani podatki niso bili prepričljivi, saj ni bilo podatkov o zaposljivosti iskalcev zaposlitve. Francoski revizorji so ugotovili, da je učinkovitost državne podpore za mlade iskalce zaposlitve močno nihala in da bi morali regionalni deležniki združevati svoja prizadevanja, da bi uspešneje sodelovali in izboljšali spremljanje brezposelnih mladih oseb.

86. Revizija na Portugalskem je pokazala, da ukrepi upravljanja in kontrole v načrtu za izboljšanje zaposljivosti mladih niso temeljili na učinkovitem združevanju podatkov in ustreznem sistemu upravljanja. Zato z izvajanjem še zdaleč niso bili doseženi pričakovani cilji, kar je bila posledica zamud in tekmovanja z drugimi obstoječimi in privlačnejšimi programi prakse.

87. Pri programih usposabljanja za vajence, revidiranih v Združenem kraljestvu, pristojni organ ni navedel, kako bi z večjim številom vajencev dosegel izboljšanje produktivnosti. Za proces priprave novih standardov usposabljanja je bilo potrebnih veliko virov delodajalcev, poleg tega pa je proces potekal dlje, kot je bilo predvideno. Delodajalci so bili sicer zelo zadovoljni s kakovostjo ponujenega usposabljanja in koristmi, ki so jih imeli od njega, toda mnenje vajencev o kakovosti izvedenega usposabljanja je bilo manj ugodno. Poleg tega bi morala po mnenju inšpektorata za šolstvo petina izvajalcev izboljšati kakovost usposabljanja, ki ga izvajajo.

Sistemi spremljanja

Cilji revizije

88. Spremljanje in upravljanje zbiranja podatkov sta bistvena za odločitvene procese na podlagi dokazov. Omogočata ustrezno oceno trenutnega stanja katere koli politike ali programa in sta nujno potrebna za odločanje o prihodnjih izboljšavah.

89. Bolgarska in madžarska vrhovna revizijska institucija sta se pri revizijah osredotočili na ukrepe spremljanja, namenjene spremljanju karier diplomantov. Vrhovni revizijski instituciji sta ocenili uspešnost ureditev za spremljanje karier univerzitetnih diplomantov in migracij.

90. Pri drugih revizijah je bilo preverjeno, ali so bili vzpostavljeni sistemi spremljanja pravilno uvedeni in ali je bilo z njimi mogoče zagotavljati natančne in zanesljive informacije za upravljanje. Zanesljivo spremljanje je štelo kot nujno orodje, ki je omogočalo vzpostavitev podpore za odločanje, s katerim so se izobraževalnim institucijam, ki so izvajale potrebam prilagojeno usposabljanje, zagotavljale povratne informacije. Poleg tega so bile dobre informacije potrebne kot pomoč za karierno usmerjanje mladih.

Glavna revizijska opažanja

91. Uvedba vzdržljivega in zanesljivega sistema spremljanja v kompleksnem okolju je težka naloga. V nekaterih primerih so se sistemi spremljanja uspešno uporabljali, kar je dokazovalo, da so organizacije svoje naloge opravljale dobro in skladu s cilji za vse faze projekta. Taki sistemi so uspešno podpirali proces odločanja, na primer tako, da so zagotavljali podatke v zvezi z vrsto zaposlitve diplomantov. Zaradi zanesljivih podatkov so nekatere institucije dosegle ali celo presegle zahtevane cilje.

92. Kljub prizadevanjem pristojnih organov in dosežkom zaradi njih so vrhovne revizijske institucije odkrile tudi manj uspešne primere, v katerih ukrepi niso bili vedno uspešni. Te napake in slabosti je mogoče razvrstiti na naslednji način:

- nepravilna zasnova – postopki ali odgovornosti za zbiranje, združevanje, analizo in oceno podatkov o udeležencih niso bili natančno določeni. Na primer, ni bilo jasno, koliko nacionalnih sredstev so države članice namenile posameznim ukrepom. Poleg tega podatki niso bili prepričljivi, ker ni bilo podatkov o zaposljivosti iskalcev zaposlitve;
- nepravilna uporaba – upravljanje, kontrola in spremljanje nekaterih ukrepov ni bilo utemeljeno z učinkovitim informacijskim in upravljavskim sistemom. Zato podatkov, na primer, ni bilo mogoče uporabiti za določanje števila študentov, sprejetih na univerzitetni študij;
- zastareli ali nerelevantni podatki – kazalniki smotrnosti so se ugotavljali samo v začetnih fazah. Nekateri kategorije diplomantov je bilo mogoče spremljati le do neke mere. Fragmentarni in nepopolni podatki so negativno vplivali na možnost posodabljanja začetne ocene ukrepov za zaposlovanje mladih.

Programi dejanskega zaposlovanja

Cilji revizije

93. Ta zadnja vrsta revidiranih projektov je mladim ponujala dejansko zaposlitev. En projekt je omogočal prakso v javni upravi (na Poljskem), drugi pa zaposlitve pri ohranjanju italijanske kulturne dediščine. Pri obeh so revizorji ocenili, kako sta se projekta izvajala in kateri rezultati so bili doseženi.

Glavna revizijska opažanja

94. Izbiranje kandidatov za prakso na Poljskem ni bilo pregledno, saj večina javnih organov ni objavila informacij o prostih mestih in postopkih zaposlovanja na svojih spletnih straneh. Poleg tega nekateri niso bili pripravljeni na sprejem večjega števila udeležencev prakse in usposabljanja na delovnem mestu, ti pa so včasih dobili najenostavnejše naloge, npr. fotokopiranje. Tudi sistem mentorstva ni bil vedno dober. V nekaterih primerih je bil mentor odgovoren za preveliko število udeležencev, zato je bilo mentorstvo včasih brezpomensko.

95. Projekt ohranjanja kulturne dediščine se je izvajal v skladu s svojimi cilji: mladim je omogočal usposabljanje, obenem pa se je obnavljala kulturna dediščina, pri čemer so se pogosto obudile že opuščene pobude. Revizorji so bili kritični tudi do kompleksnosti pravil in birokratskih postopkov, pomanjkanja ali zastarelosti opreme, pomanjkanja finančnih sredstev in pomanjkanja časa za dokončanje zapletenih nalog. V nekaterih primerih je prišlo do velike fluktuacije udeležencev usposabljanja, zaradi česar se je povečala delovna obremenitev in je prihajalo do pomanjkanja delovne sile.

96. V glavnem sta bila projekta v celoti dobro sprejeta, sodelujoči pa so bili veseli ponujene možnosti.

Obveščanje javnosti

97. Vsa poročila, vključena v ta kompendij, so bila objavljena na spletnih straneh vrhovnih revizijskih institucij. Zaradi doseganja večjega medijskega odziva so objavo poročil običajno spremljala sporočila za javnost.

98. Nekateri vrhovni revizijski institucije pripravljajo tudi predstavitve za najpomembnejše deležnike, predvsem nacionalne parlamente ali njihove odbore ter ustrezne vladne organe in agencije.

99. Nekaj jih je predstavilo poročila tudi na mednarodnih konferencah in seminarjih, in sicer običajno takrat, kadar so bila uporabljena sredstva EU ali je bila revizija izvedena v okviru mednarodnega sodelovanja.

Nadaljnje ukrepanje po revizijah

100. Vse vrhovne revizijske institucije v načelu in v skladu z dobro prakso spremljajo izvajanje svojih priporočil. Način je odvisen od notranjih pravil posameznih vrhovnih revizijskih institucij. Lahko poteka kot spremljanje izvajanja vsakega posameznega priporočila ali se izvaja kot del druge revizijske naloge.

101. Praviloma se je izvedlo v času od šestih mesecev do treh let po roku za izvedbo priporočil, in sicer v skladu z notranjimi pravili vrhovnih revizijskih institucij. Nekatere vrhovne revizijske institucije spremljajo ukrepanje po revizijah, ne da bi si za to določile rok.

102. V zvezi s poročili, vključenimi v ta kompendij, ugotavljamo, da je ena vrhovna revizijska institucija že zaključila revizijo spremljanja priporočil, ena pa ne načrtuje nadaljnjih kontrol v zvezi z revizijo.

Evropsko računsko sodišče

Brezposelnost mladih – ali so politike EU prinesle spremembe? Ocena jamstva za mlade in pobude za zaposlovanje mladih

Pregled

103. V tem poročilu je preučen napredek, dosežen pri jamstvu EU za mlade, ki je bilo uvedeno s priporočilom Sveta in katerega namen je zagotoviti, da bi mladi v starosti do 25 let v štirih mesecih po tem, ko prenehajo z izobraževanjem ali postanejo brezposelni, dobili ponudbo za zaposlitev, izobraževanje, vajeništvo ali usposabljanje. Preučena je tudi pobuda za zaposlovanje mladih, s katero se je povečala finančna podpora za najbolj prizadete. Pri reviziji je bilo ugotovljeno, da je bil napredek skromen, rezultati pa slabši od pričakovanih.

104. Odobreni proračun pobude za zaposlovanje mladih znaša 6,4 milijarde EUR, sestavljen pa je iz sredstev pod posebno novo vrstico v proračunu EU v znesku 3,2 milijarde EUR in dodatnih 3,2 milijarde EUR iz sredstev Evropskega socialnega sklada, ki se dodeljujejo na nacionalni ravni.

Kako je revizija potekala

105. Glavni revidiranci so bili Evropska komisija in organi izvajanja v sedmih državah članicah: Irska, Španija, Francija, Hrvaška, Italija, Portugalska in Slovaška. Revidirani organi so bili med drugim neposredno vključeni v izvajanje programov v okviru jamstva za mlade in/ali upravljanje operativnih programov pobude za zaposlovanje mladih in Evropskega socialnega sklada, namenjenih odpravljanju brezposelnosti mladih.

106. Dokazi so bili pridobljeni s pregledi dokumentacije na ravni EU in držav članic ter razgovori s pristojnimi nacionalnimi organi. Revizorji so analizirali zbrane dokaze in preučili vzorec posameznikov, ki so dobili subvencijo v okviru pobude za zaposlovanje mladih.

107. Skupaj je bilo za nalogo od načrtovanja do objave porabljenih 190 tednov, izraženih v oseba/teden. Revizijsko ekipo so sestavljali vodja naloge in devet revizorjev. Sestavljena je bila tako, da so revizorji lahko izvedli revizijske procese v vseh izbranih državah članicah.

108. Revizija je potekala med septembrom 2015 in marcem 2017.

Glavna opažanja

109. Sedem obiskanih držav članic je sicer doseglo napredek pri izvajanju jamstva za mlade in doseženih je bilo nekaj rezultatov, vendar stanje v času revizije, kar je bilo več kot tri leta po sprejetju priporočila Sveta, ni bilo v skladu s prvotnimi pričakovanji, izraženimi ob uvedbi jamstva za mlade, katerega namen je zagotovitev kakovostne ponudbe za zaposlitev, prakso, vajeništvo ali nadaljnje izobraževanje vsem osebam mladim, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo (NEET), v štirih mesecih.

110. Pravzaprav nobena od obiskanih držav članic še ni zagotovila, da bi imele vse osebe, ki niso zaposlene, se ne izobražujejo ali usposablajo, možnost sprejeti ponudbo v štirih mesecih, kar bi jim pomagalo pri trajnostni vključitvi na trg dela. Eden od pomembnih dejavnikov je bil to, da celotne populacije NEET ni bilo mogoče obravnavati samo z razpoložljivimi viri iz proračuna EU.

111. Nejasno je bilo tudi, koliko nacionalnih sredstev so države članice dodelile za izvajanje jamstva za mlade.

112. Poleg tega so revizorji prišli do zaključka, da je bil prispevek pobude za zaposlovanje mladih k doseganju ciljev jamstva za mlade v petih obiskanih državah članicah v času revizije zelo skromen.

Priporočila

113. Med omenjenimi ključnimi zadevami naj države članice in Komisija:

- obvladujejo pričakovanja z določitvijo realističnih in dosegljivih ciljev in ožjih ciljev,
- pred vzpostavitvijo shem izvedejo ocene vrzeli in tržne analize ter
- izboljšajo svoje sisteme spremljanja in poročanja.

Poleg tega naj države članice:

- pripravijo popoln pregled stroškov jamstva za mlade in sheme prilagodijo razpoložljivim sredstvom ter
- zagotovijo, da bodo ponudbe ustrezale profilom udeležencev in povpraševanju na trgu dela in tako vodile do zaposlitve.

Komisija naj:

- zagotovi, da bodo države članice prikazale, kako bodo zaposlitveni ukrepi za mlade, ki jih financira EU, ustrezno izpolnjevali njihove potrebe.

Objava in nadaljnje spremljanje

114. Poročilo je bilo objavljeno v začetku aprila 2017. Takrat so bili v Bruslju opravljeni tudi informativni sestanki z novinarji in deležniki. Nato je bilo poročilo konec aprila predstavljeno odboru Evropskega parlamenta za nadzor proračuna in njegovemu odboru za zaposlovanje ter delovni skupini Sveta za socialna vprašanja.

115. Poleg tega je bila maja istega leta v Bruslju v prostorih Evropskega parlamenta organizirana konferenca na visoki ravni, na kateri so razpravljali o poročilu. Priznani strokovnjaki iz institucij EU, strokovnjaki iz prakse ter predstavniki mladih in delodajalcev kot tudi drugi deležniki iz javnega in zasebnega sektorja so si izmenjali mnenja in ideje v zvezi s shemami EU za zaposlovanje mladih ter razpravljali o načinih za doseganje napredka pri ukrepih, namenjenih povečanju zaposlenosti mladih.

116. V skladu s standardnim postopkom bo nadaljnje spremljanje poročila opravljeno tri leta po njegovi objavi.

Pričakovani učinek

117. Poročilo in priporočila naj bi prispevali k izboljšanju politike na naslednjih področjih:

- o boljše snovanje in usmerjanje politike ter določanje bolj realističnih ciljev na podlagi temeljite analize potreb pri podobnih politikah na ravni EU v prihodnosti,
- o večja preglednost sredstev EU in nacionalnih sredstev, dodeljenih jamstvu za mlade v državah članicah,
- o izbira bolj usmerjenih projektov v državah članicah zaradi boljšega izpolnjevanja odkritih potreb z individualno zasnovano podporo, ki ustreza potrebam na trgu dela, s čimer bi se zagotovila trajnost doseženih rezultatov,
- o celovitejše, pravočasne in zanesljive metode zbiranje podatkov v državah članicah zaradi omogočanja analize in sprememb politike na podlagi dokazov, zbranih pri že izvedenih projektih.

Belgijsko računsko sodišče

Cour des Comptes/Rekenhof/Rechnungshof

Revizijsko poročilo o usklajevanju izobraževalnega sistema s trgom dela

Pregled

118. Leta 2014 je belgijsko računsko sodišče opravilo revizijo usklajenosti izobraževalnega sistema s trgom dela. Preverilo je usklajenost srednješolskega izobraževanja s trgom dela, ki ga je bilo treba še optimizirati. Veliko dijakov, vključenih v obsežne strokovne in poklicne programe, je končalo tretji letnik srednjih šol s kvalifikacijami, ki na trgu dela niso bile tako uporabne, kot bi lahko bile. Čeprav je odlok o ogroju kvalifikacij iz leta 2009 delno zagotovil boljšo usklajenost, so se pri njegovem izvrševanju pojavili problemi v zvezi z obsegom, roki in pomanjkanjem informacij.

Kako je revizija potekala

119. Osnova za revizijo smotrnosti, ki jo je opravila vrhovna revizijska institucija, so bila naslednja vprašanja:

- Kakšna je splošna politika flamske vlade v zvezi z usklajenostjo izobraževanja s trgom dela?
- Ali je ponudba usposabljanja usmerjena v potrebe trga dela?
- Ali se vsebina usposabljanja osredotoča na to, kar bi morali dijaki pri opravljanju poklica znati in biti sposobni narediti?

120. V revizijskem poročilu so orisani problemi in politike v zvezi z usklajenostjo ter poudarjena dva vidika, povezana z opredelitvijo predmetov, ki se poučujejo v najpomembnejših šolah za višje sekundarno izobraževanje, vključno z načrtovanjem in vsebino. Vrhovna revizijska institucija je pri svoji reviziji uporabila zakonodajo, uradne dokumente in administrative spise. Preučila je kurikule za obdobja 2007–2010, 2010–2014 in 2014–2015. Revizijska ekipa, ki sta jo sestavljala dva revizorja, je opravila razgovore z zaposlenimi na ministrstvu za izobraževanje, agenciji za zagotavljanje kakovosti v izobraževanju in usposabljanju ter v sedmih zaposlitvenih sektorjih.

Glavna opažanja

Flamska politika na področju izobraževanja in trga dela

121. Flamska politika usklajevanja izobraževalnega sistema s trgom dela ima več sestavin: akcijski načrt za področje znanosti, tehnologije, tehnike in matematike, flamsko ogrodje kvalifikacij, učenje na delovnem mestu, združevanje učenja in dela, krepitev poklicnega usposabljanja, poklicni steber („beroepskolom”) in regionalne tehnološke centre. Zaenkrat so rezultati akcijskega načrta za področje znanosti, tehnologije, tehnike in matematike bolj skromni. V okviru reforme srednješolskega izobraževanja je flamska vlada je začela pregledovati programe usposabljanja. V dokumentu o izobraževalni politiki 2009–2014 so poudarjena posamezna vprašanja v zvezi s primanjkljaji in usklajevanjem v srednješolskem in visokošolskem izobraževanju v povezavi s trgom dela.

Vloga flamske vlade

122. Flamska vlada lahko uvede nove programe usposabljanja kot odgovor na razvoj na družbenem, izobraževalnem in tehnološkem področju ter potrebe na trgu dela. Vlada določi postopke in merila za akreditacijo novih programov usposabljanja na podlagi obstoječih potreb: predloge pošlje odboru, ki ga sestavljajo vladni predstavniki in strokovnjaki. Revizorji so ugotovili, da merila pogosto niso dovolj dobro opredeljena. Obstajajo pravila za pripravo in spreminjanje programov usposabljanja, ni pa nobenih obvezujočih meril za ukrepanje v zvezi z zastarelimi programi. Opredeljeni sta dve vrsti izobrazbe: strokovna in splošna.

Postopki in zakonodaja

123. Predloge novih programov lahko akreditacijskemu odboru predloži kateri koli udeleženec na trgu dela. Leta 2006 je vlada sklenila izvesti evalvacijo srednješolskega izobraževanja s pregledom vseh vej izobraževanja, da bi posodobila in racionalizirala obstoječe programe. Pripravljen je bil nacionalni program za reformo srednješolskega izobraževanja, ki je temeljil na evropskem okviru ključnih kompetenc in je vključeval nove izobraževalne programe s posodobljeno vsebino, da bi se izboljšala usklajenost. Vrste izobraževanja so bile nadomeščene s področji, ohranjena pa je bila struktura razredov. Sedanja zakonodaja je naravnana v usmerjanje novega usposabljanja v trg dela. Toda vrhovna revizijska institucija je ugotovila, da je bolj malo programov uspešno usmerjenih v trg dela. Ugotovila je tudi, da je flamska vlada ponujala le malo spodbud za izvajanje takih programov. V prihodnosti bo pridobljena izobrazba temeljila na kvalifikacijah, pridobljenih po zaključenem splošnem in strokovnem izobraževanju, tako da šole in zavodi ne bodo ponujali programov, za katere ni povpraševanja na trgu dela.

124. Vrhovna revizijska institucija je zaključila, da so sektorji trga dela v glavnem zadovoljni s kakovostjo usposabljanja, usmerjenega v trg dela, da pa obstajajo občasni primanjkljaji in zlasti pomanjkanje tehnikov z zaključenim srednješolskim izobraževanjem.

125. Flamska vlada je želela bolje uskladiti usposabljanje s trgom dela tako, da bi v celoti uveljavila odlok iz leta 2009, spremenjen leta 2011, o ogrodju kvalifikacij in izvedla akcijski načrt za področje znanosti, tehnologije, tehnike in matematike, ki naj bi dolgoročno dal boljše rezultate. Toda uveljavljanje odloka je zaenkrat počasno, odlok pa tudi po spremembi vzbuja pomisleke.

Priporočila

- Flamska vlada in uprava bi morali nadaljevati pregled programov usposabljanja, da bi dobili jasno mnenje o njihovi relevantnosti za obstoječi trg dela.
- Vlada bi morala posodobiti ali ukiniti zastarele programe usposabljanja.
- Treba bi bilo uvesti reguliran program, s katerim bi se zagotovilo, da šole ne hajo izvajati usposabljanje, usmerjeno v trg dela, ki ne ustreza potrebam na trgu dela, in spodbudilo šole k izvajanju usposabljanja, ki je potrebno.
- Potrebna so zakonska pravila o kvalifikacijah na široki podlagi.
- Učitelji bi morali biti v zgodnejši fazi vključeni v pripravo kvalifikacij, pridobljenih po zaključenem strokovnem izobraževanju.
- Vlada bi lahko preverjala uporabo opisnikov za kvalifikacije po zaključenem splošnem izobraževanju.
- Vlada bi morala sprejeti ukrepe, s katerimi bi zagotovila, da je relevantnost kvalifikacij, pridobljenih po zaključenem strokovnem izobraževanju, ustrezno dokazana.
- Profili poklicnih kompetenc, ki jih potrdijo flamski organi, bi morali biti popolni in bi morali ustrezati potrebam.

Objava in nadaljnje spremljanje

126. Revizijsko poročilo je bilo predstavljano flamskemu parlamentu in objavljeno novembra 2014. Poročilo in sporočilo za javnost sta objavljeni na spletišču vrhovne revizijske institucije (www.rekenhof.be).

127. Ministrica za izobraževanje je podprla poročilo in vprašala, zakaj vrhovna revizijska institucija meni, da ni jasno, kako se lahko v kompetence usmerjen pristop in opisni elementi uporabljajo za osebni razvoj. Zanimalo jo je, ali bi partnerji s trga dela lahko v zgodnejši fazi sodelovali pri opredeljevanju poklicnih kvalifikacij. Omenila je tudi potrebo po celovitejšem pristopu k spreminjanju niza izobraževalnih možnosti.

Pričakovani učinek

128. Pričakuje se, da bodo izvedena priporočila prispevala k boljšemu usklajevanju izobraževalnega sistema s potrebami trga dela. V prihodnosti bodo morale biti v kurikulumih jasno navedene splošne in poklicne kvalifikacije. Vendar pri tem v kompetence usmerjenem pristopu obstaja tudi tveganje in ni jasno, kako je ta pristop skladen s širšim poslanstvom izobraževanja, da zagotavlja družbeni in osebni razvoj.

Bolgarski nacionalni revizijski urad

Сметна палата на Република България

Revizija spremljanja diplomantov in spremljanja migracij univerzitetnih diplomantov

Pregled

129. Pri tej reviziji se je ocenjevala uspešnost ureditev za spremljanje diplomantov in spremljanje migracij univerzitetnih diplomantov.

130. Za ocenjevanje smotrnosti spremljanja so bila uporabljena naslednja merila:

- o jasna pravila za spremljanje poklicne poti univerzitetnih diplomantov,
- o uveden sistem za spremljanje poklicne poti,
- o osnovni pogoji za spremljanje migracijskih procesov,
- o dejansko spremljanje teh procesov med visokošolskimi diplomanti.

Kako je revizija potekala

131. Revizija je zajela obdobje od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2015. Preučeni so bili ukrepi različnih državnih organov in institucij za spremljanje diplomantov in spremljanje migracijskih procesov.

Glavna opažanja

132. Več dokumentov na ravni EU in nacionalni ravni obravnava potrebo po zbiranju podatkov o poklicni poti diplomantov. Obstoječi pravni instrumenti načeloma določajo, da morajo različni organi, pristojni za izvajanje visokošolske in zaposlovalne politike, sodelovati in si izmenjevati podatke, ne določajo pa postopkov niti odgovornosti za zbiranje, združevanje, analizo in oceno podatkov o diplomantih.

133. Sistem za spremljanje poklicne poti diplomantov so uvedle univerze. Na veliki večini univerz metode zbiranja in viri podatkov niso dovolj zanesljivi, kar pomeni, da zbrani podatki niso popolni ali ažurni.

134. Zanesljivo orodje za spremljanje diplomantov je sistem za prednostno razvrščanje bolgarskih univerz, ker uporablja podatke iz objektivnih centralnih virov. Vendar obstajajo omejitve v zvezi s spremljanjem nekaterih skupin diplomantov: tistih, ki so diplomirali v tujini, tistih, ki ne plačujejo prispevkov za socialno zavarovanje, in brezposelnih posameznikov, ki niso prijavljeni na zavodu za zaposlovanje.

135. Ker so podatki, pridobljeni v okviru tega sistema, zanesljivi, jih ministrstvo za izobraževanje in znanost lahko brez problemov uporablja pri določanju financiranja visokega šolstva in politike sprejema na študij, vendar v revidiranem obdobju tega ni počelo. Leta 2016 je ministrstvo uvedlo povezavo med sprejemom na univerzo in financiranjem ter poklicno potjo diplomantov po študiju, kar je pomagalo okrepiti vlogo sistema prednostnega razvrščanja v zvezi s tem.

136. Evropski parlament in Komisija sta poudarila resnost problemov enosmerne mobilnosti in bega možganov za države članice ter navedla, da je treba to vprašanje obravnavati na ravni EU in nacionalni ravni. Bolgarska politika upravljanja procesov migracij diplomantov se osredotoča na dve glavni področji, in sicer na prepričevanje bolgarskih izseljencev, naj se vrnejo domov, in pritegnitev vrhunsko usposobljenih tujcev. Politika je opisana v več strateških dokumentih.

137. Ukrepi za spremljanje diplomantov in spremljanje migracij univerzitetnih diplomantov niso uspešne, ker:

- je politika v zvezi z migracijami vrhunsko usposobljenih delavcev zelo fragmentirana,
- organi, pristojni za upravljanje migracijskih procesov, nimajo jasnih ciljev, specifičnih ukrepov in odgovornosti za spremljanje poklicne poti diplomantov,
- sta zbiranje in analiza podatkov o migracijah delavcev na nacionalni ravni le malo regulirani,
- so sistemi za spremljanje migracij diplomantov nezanesljivi na nacionalni ravni in po posameznih oddelkih.

138. Kljub nekaterim omejitvam sistema za prednostno razvrščanje bolgarskih univerz pa se je pokazalo, da je sistem zelo uspešen pri spremljanju diplomantov na nacionalni ravni.

Priporočila

139. Rezultat revizije so bila priporočila v nadaljevanju.

Minister za delo in socialne zadeve bi moral:

- izvesti analizo učinka politike upravljanja migracijskih procesov med vrhunsko usposobljenimi delavci in potrebnosti spremembe politike;
- izvesti analizo:
 - značilnosti in omejitev razpoložljivih podatkov o migracijah vrhunsko usposobljenih delavcev ter možnih načinov za odpravo teh omejitev,
 - možnosti za vzpostavitev mehanizma za zbiranje, izmenjavo in združevanje podatkov o migracijah vrhunsko usposobljenih bolgarskih ali tujih delavcev ter vzpostavitve logične povezave;
- pripraviti zakonodajo, s katero bi se ustanovil organ ali struktura, zadolžena za zbiranje in analizo podatkov o procesih migracije delovne sile v Bolgariji;
- vzpostaviti nacionalni sistem za spremljanje procesov migracije delovne sile, vključno z migracijami univerzitetnih diplomantov;
- se dogovoriti za ustrezen mehanizem za medsektorsko in medoddelčno izmenjavo podatkov o migracijah delovne sile, vključno z migracijami vrhunsko usposobljenih delavcev, v skladu z novim programom znanj in spretnosti za Evropo, ki ga je Komisija sprejela leta 2016, in Resolucijo Evropskega parlamenta 2015/2281(INI).

Minister za izobraževanje in znanost bi moral:

- revidirati kazalnike v akcijskem načrtu za izvajanje strategije za razvoj visokega šolstva v Republiki Bolgariji;
- določiti značilnosti in cilje nacionalnega načrta „izobraževanja za kariero“, skupaj s kazalniki za spremljanje njegovega izvajanja;
- pripraviti zakonodajo o delovanju sistema za prednostno razvrščanje bolgarskih univerz, da se zagotovita njegova operativna trdnost in zanesljivost;
- izboljšati funkcionalnost registra potrdil APOSTILLE, da bi bilo mogoče razvrščati in izluščati podatke, potrebne za oblikovanje politike;
- v okviru medresorskega odbora za izobraževanje Bolgarov, ki živijo v tujini, nadzorovati izvajanje izobraževalne politike za bolgarske skupnosti in posameznike zunaj države, in sicer rezultate ukrepov za spodbujanje tistih, ki imajo korenine v Bolgariji, za nadaljevanje izobraževanja na bolgarskih univerzah, ter tako oceniti učinek teh ukrepov;
- pomagati ministru za delo in socialne zadeve pri analizah, omenjenih v 1. in 2. odstavku zgoraj.

Objava in nadaljnje spremljanje

140. Revizijsko poročilo je bilo sprejeto s sklepom bolgarske revizijskega urada z dne 24. aprila 2017 in bilo poslano državnemu zboru. O njem je bilo pripravljeno sporočilo za javnost. 31. maja 2017 je bilo predstavljeno na seminarju Evropa 2020 na Malti.

141. Izvajanje priporočil se bo preverjalo po koncu rokov za njihovo izvedbo (april 2018).

Pričakovani učinek

142. Pričakuje se, da bo revizija izboljšala uspešnost spremljanja diplomantov in spremljanja migracij univerzitetnih diplomantov ter pomagala ustreznim organom.

Nemško zvezno računsko sodišče

Bundesrechnungshof

Revizija podpore za mlade z vrzelmi v znanju in spretnostih

Pregled

143. Nemški zvezni urad za zaposlovanje zagotavlja svetovanje in finančno podporo za ljudi, ki iščejo zaposlitev ali usposabljanje v Nemčiji, ter jih usmerja na ustrezna delovna mesta. Je avtonomna javna agencija, ki se financira s prispevki delodajalcev in zaposlenih in prejema nepovratna sredstva in povračila iz zveznega proračuna.

144. Nova zakonodaja, uvedena leta 2011, omogoča lokalnim uradom zveznega zavoda za zaposlovanje, da ponujajo nepovratna sredstva delodajalcem, ki z začetnim usposabljanjem na delovnem mestu (Einstiegsqualifizierung) zagotavljajo pomoč mladim, ki le stežka vstopajo na trg dela. Namen tega usposabljanja je zagotoviti ustrezno usposobljenim mladim iskalcem zaposlitve temelj za pridobitev poklicnih znanj in spretnosti. Bilo naj bi odskočna deska za poklicno usposabljanje v podjetju za neko ciljno skupino. Finančna podpora je namenjena tudi zagotavljanju spodbud za delodajalce za ponujanje usposabljanja na delovnem mestu, s čimer naj bi se povečale zmogljivosti podjetij za izvajanje usposabljanja.

145. Nemška vrhovna revizijska institucija je pristojna za revidiranje zveznega zavoda za zaposlovanje. Pri reviziji je bilo preučeno, ali se je nova zakonodaja izkazala za uspešno, opredeljeni pa so bili tudi problemi v zvezi s podporo.

146. Med letom 2011 in letom 2015 so lokalni zavodi za zaposlovanje za začetno usposabljanje zagotovili podporo v skupni višini 174 milijonov EUR, kar je v povprečju približno 35 milijonov EUR na leto.

Kako je revizija potekala

147. Glavni revidiranci so bili zvezni zavod za zaposlovanje in pet zavodov za zaposlovanje v štirih zveznih deželah.

148. Revizijska ekipa je izbrala lokalne zavode za zaposlovanje po regiji in številu zagotovljenih subvencij. Izbrala in preučila je vzorec teh subvencij. Revizorji so preučili tudi procese IT in statistične podatke ter opravili razgovore s strokovnjaki in poslovodnimi delavci v lokalnih zavodih za zaposlovanje.

149. Ekipa je za zbiranje dokazil na terenu porabila 154 delovnih dni.

150. To je bila poglobljena revizija ukrepov, financiranih v letih 2013 in 2014. Izvedena je bila junija in julija 2015. Revizijska ekipa je preučila, ali so lokalni zavodi za zaposlovanje:

- o ustrezno preverili vloge delodajalcev za subvencije za plače vajencev,
- o zagotovili mladim ustrezno mentorstvo med začetnim usposabljanjem,
- o spremljali uspešnost podpore.

151. Revizorji so tudi preučili, v kolikšnem obsegu je zvezni zavod za zaposlovanje nadzoroval lokalne zavode za zaposlovanje pri podpiranju začetnega usposabljanja.

Glavna opažanja

152. Prijavni postopek

- o V skoraj enem od desetih preučenih primerov lokalni zavodi za zaposlovanje niso preverili, ali so bili pogoji za upravičenost do podpore za začetno usposabljanje izpolnjeni ali tega niso naredili pravočasno. V nekaterih primerih osebe, ki so prejele podporo, niso bile primerne glede na cilje usposabljanja ali so že končale poklicno usposabljanje v tujini.
- o V skoraj polovici preučenih primerov so manjkale veljavne zakonsko zahtevane „pogodbe o integraciji“. Še v 26 % preučenih primerov zavodi v veljavnih pogodbah o integraciji niso določili, da je podpora za začetno usposabljanje ena od zagotovljenih ugodnosti.
- o Podpora za začetno usposabljanje ni pravica, ampak posebna ugodnost. V vseh preučenih primerih so zavodi financirali začetno usposabljanje v najvišjem znesku in najdaljšem dovoljenem trajanju 12 mesecev. V nobenem primeru ni bilo dokazov o tem, zakaj je bila potrebna maksimalna podpora.
- o V nekaterih primerih so vajenci, ki so prejeli podporo za začetno usposabljanje, hkrati koristili tudi druge ukrepe, ki naj bi jim pomagali najti zaposlitev. V nekaterih primerih je bil sponzor za te druge ukrepe delodajalec, kar pomeni, da je prejemal ugodnosti v okviru obeh, čeprav istočasno financiranje v okviru dveh ukrepov za polni čas ni dovoljeno.

153. Mentorstvo, ki so ga zagotavljali lokalni zavodi za zaposlovanje

Za polovico programov začetnega usposabljanja, ki so trajali vsaj tri mesece, zavodi z vajenci niso imeli nobenega stika. V več kot četrtini teh primerov tudi niso imeli stika z delodajalci.

154. Ukrepi po začetnem usposabljanju

Organizacije, ki prejmejo podporo, morajo formalno izdati potrdilo o pridobljenem znanju in spretnostih. Kadar udeleženci začetnega usposabljanja niso nadaljevali s poklicnim, v veliki večini primerov niso bila izdana potrdila. V nekaterih primerih zavodi niso obdržali kopij potrdil.

Priporočila

155. Prijavni postopek

- Pred odobritvijo subvencije morajo zavodi imeti osebni razgovor s kandidati za vajence zaradi preverjanja zakonskih zahtev ter rezultat razgovora dokumentirati. Pri nadzoru lokalnih zavodov mora zvezni zavod za zaposlovanje zagotoviti, da lokalni zavodi pred financiranjem začetnega usposabljanja skrbno preverijo, da so bili izpolnjeni vsi pogoji za upravičenost. Zavodi bi morali zagotoviti, da so kandidati za vajence primerni za poklic, za katerega se želijo usposabljati.
- Lokalni zavodi bi morali izboljšati svojo upravno prakso in skлеpati pogodbe o integraciji z vsemi, ki se želijo usposabljati, kot to zahteva zakon. V pogodbah o integraciji bi morali biti opredeljeni cilji in določeno, kaj se pričakuje od zavodov in kandidatov za vajence, skupaj z ugodnostmi, ki jih je treba zagotoviti.
- Zvezni zavod za zaposlovanje bi moral zagotoviti, da vsi zavodi pravilno uveljavljajo diskrecijsko pravico. To vključuje podrobnejše informiranje zavodov o njihovi dolžnosti, da uveljavljajo diskrecijsko pravico, o tem, kaj pomeni uveljavljanje diskrecijske pravice, in o njihovi dolžnosti skrbnega ravnanja s sredstvi. Poleg tega bi moral zvezni zavod preprečevati neupravičeno dvojno financiranje.

156. Mentorstvo, ki so ga zagotavljali lokalni zavodi za zaposlovanje

Zavodi bi morali zagotavljati več mentorstva za vajence in delodajalce med začetnim usposabljanjem, kot so ga prej, da bi se izognili osipu, ter vajencem pomagali najti poklicno usposabljanje po zaključku začetnega.

157. Ukrepi po začetnem usposabljanju

Pri kasnejšem iskanju ustreznih delovnih mest za vajence bi bilo treba boljše izkoristiti informacije o znanju in spretnostih, pridobljenih med začetnim usposabljanjem.

Objava in nadaljnje spremljanje

158. Končno revizijsko poročilo je bilo 13. julija 2017 objavljeno na spletišču nemške vrhovne revizijske institucije (<https://www.bundesrechnungshof.de/en/veroeffentlichungen>).

159. Nemška vrhovna revizijska institucija si pridržuje pravico preveriti, ali zvezni zavod za zaposlovanje in lokalni zavodi pravilno zagotavljajo podporo.

Pričakovani učinek

Od lokalnih zavodov za zaposlovanje se pričakuje, da zagotovijo ustrezno in stroškovno učinkovito podporo za začetno usposabljanje. Od zveznega zavoda za zaposlovanje se pričakuje, da v okviru spremljanja zagotovi ustrezno zagotavljanje te podpore. Cilj je, da bi bila podpora za začetno usposabljanje na delovnem mestu v resnici odskočna deska za poklicno usposabljanje na delovnem mestu za vajence, ki s težavo najdejo delo.

Francosko računsko sodišče

Cour des comptes

Dostop do zaposlitve za mlade – oblikovanje poti, prilagajanje državne podpore

Pregled

160. Zaradi strukture francoskega trga dela so zlasti mladi v slabem položaju. Stopnja njihove brezposelnosti je dvakrat tolikšna kot pri širši populaciji. Več časa traja, da najdejo stalno zaposlitev, pogosteje se srečujejo z negotovimi zaposlitvami in nezaželenim delom s krajšim delovnim časom, pa tudi njihova stopnja revščine je višja. Da bi izboljšali to stanje, se že več desetletij uvajajo ukrepi pomoči, ki jih izvaja vrsta izvajalcev in ki vključujejo finančno podporo za podjetja, ki zaposlujejo mlade, podporo, ki jo zagotavlja francoski zavod za zaposlovanje, in dostop do usposabljanja.

161. Leta 2015 je ta državna podpora znašala 10,5 milijarde EUR. Znesek se viša, toda rezultati v zvezi z dostopom do dolgotrajnega zaposlovanja ne dosegajo ciljev, ki so bili določeni, niti ne ustrezajo porabljenim virom.

Kako je revizija potekala

162. Pri reviziji so sodelovala tudi francoska regionalna računsko sodišča. Revidiranci so bili ministrstva, pristojna za zaposlovanje, nacionalno izobraževanje in visoko šolstvo, francoski zavod za zaposlovanje in druge organizacije, ki se ukvarjajo s poslovanjem in zaposlitvami. Analizirano je bilo zagotavljanje pomoči v sedmih francoskih regijah, poleg tega pa je bila opravljena mednarodna primerjava z Nemčijo, Švico, Dansko, Nizozemsko in Združenim kraljestvom. Francoska gospodarska zbornica je izvedla tudi raziskavo, s katero so zbrali mnenja približno tisoč vodilnih delavcev v podjetjih o državni pomoči in zaposlovanju mladih.

163. Pri reviziji so bili uporabljeni podatki o zaposlovanju mladih v starosti od 15 do 25 let v obdobju 2010–2015. Revizija je bila osredotočena na uspešnost in učinkovitost ukrepov za zmanjšanje brezposelnosti mladih. Vključevala je analizo statističnih podatkov o zaposlovanju, dodeljevanja proračunskih sredstev in smotrnosti pogodb ter razgovore s posamezniki.

Glavna opažanja

164. Kakovost dostopa do zaposlovanja in število delovnih mest za mlade so se poslabšali. Mladi se srečujejo z vse večjimi težavami, katerih posledica so višje stopnje brezposelnosti, in neskladjem med njihovimi kvalifikacijami in zaposlitvijo, ki je pogosto nestalna.

165. Te težave so bistveno hujše za mlade brez priznanih kvalifikacij, tiste, ki so se priselili v Francijo, in tiste, ki živijo na urbanih in podeželskih območjih z najslabšimi razmerami, zato bi morale biti politike za zmanjšanje brezposelnosti mladih najprej namenjene tem skupinam. Zaradi dvojne narave trga dela, ki ščiti zaposlene, drugim pa ponuja nestalno delo za kratek čas, so novinci na slabšem v primerjavi z že zaposlenimi.

166. Pri državnem financiranju bi bilo treba dati prednost instrumentom politike, ki so se pokazali za najuspešnejše, poleg tega pa bi bilo treba izboljšati usklajevanje med številnimi deležniki, ki sodelujejo pri zagotavljanju podpore za zaposlovanje mladih. Vsedržavni programi se pogosto pripravljajo, ne da bi se upoštevale dejanske potrebe mladih ali izkušnje pri izvajanju drugih programov, poleg tega pa je bilo pripravljenih vse preveč programov. Razni regionalni deležniki morajo združiti svoja prizadevanja in bolj uspešno sodelovati ter izboljšati spremljanje mladih brezposelnih. Pri pripravi programov in dodeljevanju sredstev se premalo upoštevajo rezultati. Financiranje zavodov bi moralo temeljiti na rezultatih podpore, ki jo zagotavljajo, in vrsti njihovih ciljnih skupin.

Priporočila

167. Računsko sodišče je izdalo dve usmeritvi:

- državno podporo je treba bolj osredotočiti na mlade, ki imajo največje težave pri dostopu do zaposlitve;
- treba je dati prednost hitremu odzivanju in intenzivnim ukrepom.

168. Izdalo je tudi 12 priporočil:

- treba je skrajšati trajanje subvencioniranih pogodb,
- treba je omogočiti lažji prehod od subvencioniranih pogodb v usposabljanje, ki vodi do kvalifikacij,
- treba je postopoma preusmeriti proračun za subvencionirane pogodbe k bolj intenzivnim programom podpore,
- treba je preverjati prisotnost pri programih, za katere se plačujejo nadomestila,
- treba je vzpostaviti en skupni organ za vsak program – podobno kot že obstaja za program jamstva za mlade – ki bo odločal o sprejemu in spremljanju mladih,
- treba je racionalizirati in izboljšati upravljanje lokalnih zavodov za zaposlovanje z združevanjem administrativnih in finančnih funkcij ter funkcije vodenja projektov,

- za vsak lokalni zavod za zaposlovanje je treba pripraviti večletno pogodbo ter določiti cilje in okvir za ocenjevanje smotrnosti,
- mlade je treba razporediti po programih na podlagi skupnega sklopa meril,
- treba je pripraviti sredstva za spremljanje napredka posameznikov in rezultatov programov z uporabo skupnega imenovalca,
- treba je zmanjšati število programov podpore in poenostaviti njihovo vsebino,
- deležnikom je treba dati več svobode pri uporabi njihovih virov za organizacijo vsebine podpore v zameno za povračila na podlagi smotrnosti,
- treba je promovirati dostop do usposabljanja za mlade iskalce zaposlitve.

169. Splošno priporočilo računskega sodišča je bilo, naj se da subvencioniranim pogodbam, ki delujejo zaviralno v zasebnem in javnem sektorju, manjša prioriteta in se več uporabljajo tradicionalne oblike dualnega usposabljanja.

Objava in nadaljnje spremljanje

170. Poročilo je bilo objavljeno septembra 2016, 5. oktobra 2016 pa je bilo izdano sporočilo za javnost. Prebrati ga je mogoče na spletni strani francoskega računskega sodišča <https://www.ccomptes.fr/en/publications/employment-access-young-people>.

171. Spremljanje izvajanja priporočil računskega sodišča bo potekalo konec leta 2017.

Pričakovani učinek

172. Pričakuje se racionalizacija in izboljšanje upravljanja programov za zaposlovanje mladih v Franciji zaradi boljših ekonomskih in socialnih možnosti mladih, ki bodo v prihodnosti vstopali na trg dela.

Italijansko računsko sodišče

Corte dei Conti

Revizija nacionalnega programa „500 mladih za kulturo“

Pregled

173. Ministrstvo za kulturno dediščino in turizem je 6. decembra 2013 odobrilo poseben program za pripravo popisa, katalogiziranja in digitalizacijo kulturne dediščine. Pripravljen je bil tridelen program usposabljanja, ki se je izvajal po izbiri skupine 500 mladih, ki so se leto dni usposabljali tem področju.

174. Program je tako imel dvojen namen. Namenjen je bil, prvič, reševanju problema brezposelnosti mladih v skladu s priporočilom Evropske unije z dne 22. aprila 2013 in, drugič, varovanju, krepitvi in obnovi kulturne dediščine, ki ji je grozilo propadanje, ter povečanju turizma z uporabo virov za nujne ukrepe.

175. Program so sestavljali trije različni vsedržavni projekti. Prvi se je imenoval Teritorij: odličnost. Njegov cilj je bil pripraviti spletno predstavitev kulturnih/turističnih poti mimo spomenikov, arheoloških najdišč, arhitekturnih znamenitosti in zbirk. Drugi – z naslovom Velika vojna in mirovni procesi: kraji in vsebina – je ponujal spletne tečaje o krajih in zgodovinskih pričevanjih, ki so del kolektivnega spomina o prvi svetovni vojni. Tretji projekt v okviru programa usposabljanja je bil povezan z nesnovno kulturno dediščino in osredotočen na avdio-vizualne vire.

176. Italijansko ministrstvo za kulturno dediščino je v proračunskem letu 2014 namenilo 2,5 milijona EUR za izvajanje programa 500 mladih za kulturo, ki naj bi bili jih dopolnjevala sredstva iz proračuna EU.

177. Pri reviziji so bili pregledani vidiki v zvezi z načrtovanjem, merila za izbiro projektov, postopki za izbiro udeležencev usposabljanja, koraki v postopku, stanje izvajanja programov usposabljanja (glede na čas, financiranje in računovodenje) ter učinek dejavnosti na vodenje.

Kako je revizija potekala

178. Revizija je bila osredotočena na izbiro udeležencev usposabljanja, ki jo je opravilo ministrstvo za kulturno dediščino in turizem, in dejavnosti, izvedene v zvezi s katalogiziranjem in digitalizacijo propadajoče kulturne dediščine.

179. Bistvo revizijske metodologije so bili pregledi in analiza dokumentacije. *Magistrato*, pristojen za revizijo, je poslal dva dopisa ministrstvu za kulturno dediščino, da bi dobil informacije o izvajanih dejavnostih, uporabljenih postopkih, časovnem okviru različnih faz in uporabi razpoložljivih sredstev.

180. Ker je usposabljanje potekalo po celi državi, sta bili glavni kontaktni točki za razčiščevalni postopek oddelek za centralno upravljanje na tem ministrstvu in ustrezeni urad za državni proračun (zunanji računovodski urad ministrstva za gospodarstvo in finance) blizu ministrstva za kulturno dediščino.

181. Revizijsko ekipo so sestavljali *magistrato* in pet uradnikov, ki so mu pomagali.

182. Ta revizija računovodskih izkazov in smotrnosti za obdobje 2013–2015 je bila izvedena med aprilom 2016 (ko je bil ministrstvu za kulturno dediščino poslan prvi dopis) in oktobrom 2016.

Glavna opažanja

183. Program je imel več pozitivnih elementov.

184. Projekti so bili izbrani v skladu s ciljema usposabljanja mladih in povečanja dediščine v digitalni obliki. Dne 30. aprila 2016 so zbirke podatkov treh centralnih institutov vsebovale več popisov, katalogov in digitaliziranih elementov. Po mnenju inštitutov je bil program koristen in je inštitutom omogočal ponovno sprožitev že opuščenih pobud.

185. V celoti so bile ocene sodelujočih zelo pozitivne. 119 udeležencev usposabljanja od 140 je program ocenilo kot odličen.

186. Po drugi strani se je najrelevantnejša kritika nanašala na težave pri vodenju izbire udeležencev usposabljanja, ki so se med drugim kazale kot veliko število udeležencev, ki so nehali sodelovati v programu ali so bili nadomeščeni. Glavni vzroki za to so bili nizke štipendije, namestitev zunaj njihove domače regije ali pomanjkanje stabilnosti.

187. Druga kritika se je nanašala na počasno doseganje napredka zaradi preveč birokratskih postopkov. 28 projektov od 144 je bilo do 30. junija 2016, ko naj bi bili po načrtih zaključeni, končanih manj kot do polovice.

188. Deležniki so poslali formular s povratnimi informacijami. Pritoževali so se nad pomanjkanjem opreme (ali zastarelo opremo), premalo časa za dokončanje zapletenih nalog, vrzelih v organizaciji, povečanjem delovne obremenitve in pomanjkanjem osebja.

189. Z računovodskega vidika so bili doseženi veliki prihranki, ki so dosegli 18,5 % dodeljenega zneska. Če bi bila sredstva porabljena v celoti, bi se lahko usposabljal več mladih.

Priporočila

190. V prihodnosti bi morali taki programi:

- preučiti vse možnosti na zasebnem trgu dela,
- izboljšati spretnosti udeležencev,
- kartirati turistične/kulturne poti,
- po njihovem zaključku podpisati sporazume z regijami za ustvarjanje inovativnih zagonskih podjetij.

Objava in nadaljnje spremljanje

191. Poročilo je 29. septembra 2016 odobril centralni senat za revizije smotrnosti.

192. Objavljeno je bilo uradno in na spletišču ter 7. oktobra 2016 poslano parlamentu in vladi. Izdano je bilo tudi sporočilo za javnost.

193. Računsko sodišče (*Corte dei conti*) je aprila 2017 prejelo informacije o nadaljnjih ukrepih. Edina relevantna točka se je nanašala na možnost, da bi v prihodnosti mlade udeležence usposabljanja vključili na seznam strokovnjakov za kulturno dediščino.

Pričakovani učinek

194. Poročilo in njegova priporočila naj bi izboljšali politiko usposabljanja mladih, časovni okvir projektov, spodbude za upravičence in povezavo s trgom dela, kar bi pomagalo pri prihodnjih pobudah.

Litovski nacionalni revizijski urad

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Poročilo o javni reviziji: Izkoriščanje možnosti za poklicno usposabljanje

Pregled

195. Politika poklicnega izobraževanja in usposabljanja in izpolnjevanje potreb trga dela sta pomembna dejavnika konkurenčnosti in dolgoročne blaginje države.

196. Leta 2014 se je samo 33 % mladih v državi odločilo za poklicno izobraževanje in usposabljanje (povprečje v EU znaša 50 %), drugi pa so se takoj po končanem splošnem izobraževanju prijavili na visokošolske zavode ali so vstopili na trg dela brez vsakršnega poklicnega usposabljanja. Približno 22 % populacije se je zaposlilo brez uradno priznanih kvalifikacij.

197. Med obdobjem prejemanja finančne podpore EU 2007–2013 je bilo največ pozornosti in finančnih sredstev namenjenih trem področjem poklicnega izobraževanja in usposabljanja: izobraževalni infrastrukturi, izboljšanju usposobljenosti učiteljev in posodabljanju izobraževalnih vsebin. Privlačnost in kakovost poklicnega izobraževanja in usposabljanja temeljita na kombinaciji teh elementov.

198. Od leta 2012 do leta 2015 je v Litvi začelo delovati 42 centrov za praktično usposabljanje za posamezne sektorje. Vanje je bilo vloženih 118 milijonov EUR. Centri so bili vzpostavljeni v 33 od 74 zavodov za poklicno izobraževanje in usposabljanje (45 %). Opremljeni so bili z najnovejšo opremo za praktično usposabljanje vseh prebivalcev v državi, ki so želeli pridobiti kvalifikacijo ali izboljšati kvalifikacije, ki so jih že imeli. Sklenjeno je bilo, da se učiteljem praktičnih predmetov omogoči pridobitev tehnoloških spretnosti, ki so pomemben del dela v novih centrih za poklicno usposabljanje, zato je bila zanje organizirana delovna praksa v raznih podjetjih.

199. Da bi se zagotovilo, da storitve, ki jih ponujajo izobraževalni zavodi, ustrezajo potrebam trga dela in da so prilagodljive, so bila vložena sredstva v opredelitev kvalifikacij in posodobitev izobraževalnih vsebin, kar je privedlo do 10 novih poklicnih standardov, 60 modularnih programov poklicnega usposabljanja in 14 področnih izobraževalnih orodij. Zavodi bodo morali preiti na modularen sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja do leta 2021.

200. V Litvi je odstotek mladih, ki se šolajo na zavodih za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter odraslih, ki so vključeni v vseživljenjsko učenje, eden najnižjih v Evropski uniji. To je spodbudilo nacionalni revizijski urad, da preveri, ali vlaganje v poklicno izobraževanje in usposabljanje izboljšuje njegovo kakovost in privlačnost.

201. Namen revizije je bil oceniti, ali je vzpostavitev centrov za usposabljanje zadovoljevala spreminjajoče se potrebe trga dela, ali so se centri uporabljali v skladu z namenom, ali so bili programi poklicnega izobraževanja in usposabljanja prenovljeni in ali se je tehnična usposobljenost izvajalcev usposabljanja redno posodabljala.

Kako je revizija potekala

202. Revidiranca pri tej reviziji sta bila litovsko ministrstvo za izobraževanje in znanost ter center za razvoj kvalifikacij ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

203. Za revizijo je bilo izbranih 18 (55 %) zavodov za poklicno izobraževanje in usposabljanje od 33, v okviru katerih deluje 26 (62 %) centrov za usposabljanje od 42 v državi. V raziskavi je sodelovalo približno 400 dijakov, ki so sodelovali pri usposabljanju na teh centrih, in približno 200 učiteljev praktičnih predmetov, zaposlenih na teh centrih, razgovori pa so bili opravljeni s predstavniki sedmih sodelujočih podjetij in treh visokih strokovnih šol (*kolegija*).

204. Revizija je zajemala obdobje 2012–2014, za analizo učinka pa so bili uporabljeni tudi podatki za leto 2015.

Glavna opažanja

205. Pri reviziji je bilo ugotovljeno, da se je oprema na različnih zavodih za poklicno izobraževanje in usposabljanje uporabljala zelo različno in ni bila vedno dostopna vsem starostnim skupinam. Novi poklicni standardi, modularni programi poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter izobraževalna orodja niso bili vedno pripravljeni na dosleden način in pogosto niso bili skladni.

206. V izboljšanje infrastrukture za poklicno izobraževanje in usposabljanje je bilo v celoti vloženih 118 milijonov EUR, vendar se na polovici revidiranih zavodov število dijakov v programih začetnega usposabljanja na centrih za usposabljanje v prehodnih dveh letih ni povečalo.

- Na 60 % teh centrov so se viri uporabljali največ 5 ur dnevno, ker vsi zavodi še niso začeli ponujati novih programov poklicnega usposabljanja, niso bili določeni natančni cilji za trženje nove opreme teh centrov in niso bile pripravljene rešitve za financiranje tečajev za usposabljanje novih dijakov ali učiteljev.
- Poleg tega ni bilo dosledne metode za določanje šolnine za usposabljanje.
- Približno 500 000 EUR je bilo namenjenih za pripravo poklicnih standardov, vendar ti standardi niso bili uzakonjeni. Približno 1 milijon EUR je bil namenjen za pripravo modularnih programov poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vendar jih je bilo vpisanih v razvid samo 24 od 60, poskusno pa se jih je leta 2015 začelo izvajati na zavodih za poklicno izobraževanje in usposabljanje le devet, ker ni bilo doslednega procesa za izvajanje projekta, dokumenti z opisom poklicnih standardov niso bili popolni, poklicni standardi pred vpisom v razvid niso bili v celoti ocenjeni in ker se je spremenila zakonodaja, tako da nekateri programi niso več izpolnjevali zakonskih pogojev.
- V dejavnostih projekta je sodelovalo le nekaj učiteljev praktičnih predmetov, usposabljanje pa je bilo po koncu projekta ukinjeno.

Priporočila

207. Pri reviziji je bilo danih več priporočil za oba revidiranca, med drugim bi bilo treba:

- ovrednotiti razloge za pridobitev opreme za usposabljanje in dodeljevanje sredstev za prenovno ter skladnost teh ukrepov s potrebami trga dela,
- pripraviti podrobna priporočila za povečanje uspešne uporabe centrov za usposabljanje,
- izračunati prispevke, ki bi prinašali dohodek,
- zagotoviti, da so standardi, programi in orodja skladni, dosledni in vpisani v razvid,
- določiti zahteve za odbore za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter roke za rezultate,
- spremeniti programe v skladu z novo zakonodajo in standardi, da se zagotovi njihova relevantnost,
- organizirati usposabljanje za učitelje praktičnih predmetov.

Objava in nadaljnje spremljanje

208. Revizijsko poročilo in sporočilo za javnost sta bila objavljena 28. februarja 2016. Poročilo s povzetkom v angleščini in litovščini je dosegljivo na spletišču [litovskega nacionalnega revizijskega urada](#). Nacionalni revizijski urad je rezultate revizije predstavil litovskima parlamentarnima odboroma za revizijo ter za izobraževanje, znanost in kulturo.

209. Poteka običajni postopek spremljanja izvajanja priporočil za vsa priporočila.

Pričakovani učinek

210. Če bodo priporočila pravilno izvedena, se bo povečala uporaba centrov za praktično usposabljanje, lahko bi bila ustvarjena sredstva za obnovo opreme, programi poklicnega izobraževanja in usposabljanja bi bili boljje usklajeni s potrebami trga dela, učitelji praktičnih predmetov bi se dodatno usposabljali, dodatno načrtovana sredstva za vlaganje v infrastrukturo centrov za praktično usposabljanje in posodobitev izobraževalnih vsebin v višini približno 57 milijonov EUR pa bi bila boljje uporabljena.

Računsko sodišče Velikega vojvodstva Luksemburg

Cour des Comptes du Grand-Duché de Luxembourg

Poročilo o ukrepih za boj proti brezposelnosti iz leta 2011 in poročilo o nadaljnjem spremljanju iz leta 2014

Pregled

211. Prvotno posebno poročilo sodišča je zajemalo obdobje od leta 2006 do leta 2009, objavljeno pa je bilo leta 2011. Cilj revizije je bil oceniti ukrepe za zaposlovanje mladih po treh letih njihovega izvajanja, zlasti pogodbo o zaposlitveni podpori in pogodbo o prvi zaposlitvi, ki sta bili uvedeni z zakonom z dne 22. decembra 2006.

212. Poročilo o nadaljnjem spremljanju iz leta 2014 je zajemalo obdobje 2012–2014 in je vključevalo razdelek o jamstvu za mlade. Ker naj bi se jamstvo za mlade pričelo izvajati junija 2014, je sodišče preverilo, ali so deležniki sprejeli potrebne ukrepe za uspešen začetek.

213. Med letoma 2007 in 2009 je državno financiranje ukrepov za zaposlovanje mladih, tj. pogodbe o zaposlitveni podpori in pogodbe o prvi zaposlitvi, znašalo približno 12,3 milijona EUR, plačano pa je bilo iz sklada za zaposlovanje.

214. Med letoma 2012 in 2014 so izdatki za te ukrepe, dodeljeni iz državnega proračuna, znašali približno 68 milijonov EUR.

215. Glavni cilj posebnega poročila, objavljenega v letu 2011, je bil pregled sklepov in ukrepov, ki jih je izglasovala poslanska zbornica (luksemburški parlament) v okviru zakona z dne 22. decembra 2006 o spodbujanju ohranjanja delovnih mest in sprejetju posebnih ukrepov na področju varnosti in okoljske politike.

216. Eden od ciljev pravnega akta „5611“ je bil pregled zakonodaje o ukrepih za spodbujanje zaposlovanja mladih zaradi povečanja njihove uspešnosti pri celostnem vključevanju mladih na trg dela.

217. S predlaganimi zakonodajnimi spremembami se je odpravila praksa pogodb za določen čas za mlade, ki opravljajo pomožne naloge v javnem in zasebnem sektorju. Leta 2006 sta bili pogodba o zaposlitveni podpori (javni sektor) in pogodba o prvi zaposlitvi (zasebni sektor) edina veljavna ukrepa za zaposlovanje mladih.

218. Poročilu o nadaljnjem spremljanju iz leta 2014 je bilo objavljeno na zahtevo poslanske zbornice. Predsednik poslanske zbornice je obvestil sodišče, da odbor za nadzor izvrševanja proračuna zahteva, naj računsko sodišče preveri, kako je ministrstvo za delo in zaposlovanje ukrepalo v odziv na opažanja in priporočila, izrečena v posebnem poročilu.

Kako je revizija potekala

219. Glavna revidiranca sta bila ministrstvo za delo, zaposlovanje ter socialno in solidarnostno ekonomijo (MTEESS) in agencija za razvoj zaposlovanja (ADEM). Sodišče je opravilo pogovore s poslovodstvom obeh revidirancev in analiziralo predložene dokumente, da bi opredelilo, zbralo in preverilo informacije, potrebne za pripravo opažanj in priporočil v posebnih poročilih.

220. Ekipo so sestavljali podpredsednik računskega sodišča in trije revizorji.

221. Revizija je potekala med majem in oktobrom 2010, revizija o nadaljnjem spremljanju pa med decembrom 2013 in junijem 2014.

Glavna opažanja

222. Pri svoji reviziji ukrepov za zaposlovanje mladih leta 2011 je računsko sodišče ugotovilo, da na podlagi številke ni bilo mogoče sprejeti zaključkov, saj ni bilo podatkov o zaposljivosti iskalcev zaposlitve, ki bi bila rezultat sprejetih ukrepov. Zadevni organi so izjavili, da niso imeli potrebnega orodja za oceno uspešnosti ukrepov. Pri svoji reviziji leta 2014 je sodišče ugotovilo, da ni bila opravljena posodobljena ocena ukrepov za zaposlovanje mladih. Delo v zvezi s kazalniki smotrnosti je bilo šele v začetni fazi.

223. Sodišče je ugotovilo tudi, da se je pri jamstvu za mlade uporabljal sporazum o sodelovanju, tj. orodje, ki ni bilo v uporabi že od leta 2006 in je bilo vključeno le v pilotne projekte.

224. Sodišče je še navedlo, da bi lahko z uvedbo jamstva za mlade junija 2014 pomanjkanje osebja na agenciji ADEM postalo še bolj problematično in še bolj ogrozilo doseganje ciljev sporazuma o sodelovanju.

Priporočila

225. V poročilu, izdanem leta 2011, je sodišče poudarilo, da je potreben sistem ocenjevanja, ki bi temeljil na kazalnikih smotrnosti. Sodišče je menilo, da bi bilo treba cilje in smotrnost novih organizacij določiti že v začetku, tako da bi bilo mogoče oceniti boj proti brezposelnosti.

226. Prav tako je priporočilo izvajanje večletnega načrta za nov organ. Tako bi se zagotovili okvir za splošno politiko, strateške odločitve, srednjeročne dejavnosti in naloge ter potrebni finančni in človeški viri.

227. Leta 2014 je Sodišče ponovilo svoja priporočila glede potrebe po oceni ukrepov za zaposlovanje mladih in priporočilo, da bi bilo treba o uspešnosti ukrepov, kot sta pogodba o zaposlitveni podpori in pogodba o prvi zaposlitvi, razpravljati na nacionalni in mednarodni ravni.

228. Na določene datume, na primer po dveh letih uporabe, bi moral pristojni minister poslansko zbornico obvestiti o kvantitativnem (število upravičencev, ki so podpisali tovrstno pogodbo) in kvalitativnem (število upravičencev, ki so našli zaposlitev) poteku sprejetih ukrepov.

229. Sodišče je menilo, da je treba ukrepe po nekem času oceniti, da se lahko sprejmejo popravki ali se ukrep ukine, če z njim niso bili doseženi pričakovani rezultati.

Objava in nadaljnje spremljanje

230. Posebni poročili o ukrepih za boj proti brezposelnosti sta bili predstavljeni poslanski zbornici 7. aprila 2011 in 13. oktobra 2014.

231. Nato sta bili objavljeni na spletni strani računskega sodišča skupaj s sporočili za javnost.

232. Komisija za izvrševanje proračuna poslanske zbornice opravlja nadalje spremljanje posebnih poročil sodišča in poročila o ukrepih, ki jih zadevni organi sprejmejo v odziv na njegova priporočila. Poročilo o nadaljnjem spremljanju je bilo predstavljeno 30. marca 2015.

233. Prihodnji delovni program računskega sodišča vključuje tudi posebno poročilo o jamstvu za mlade.

Državni revizijski urad Madžarske

Állami Számvevőszék

Usklajena revizija sistema spremljanja poklicnih poti diplomantov

Pregled

234. V resoluciji Evropskega parlamenta z dne 20. aprila 2012 o posodobitvi evropskih visokošolskih sistemov je bila poudarjena potreba po spremljanju zaposlenosti novih diplomantov, da bi se izmerilo, koliko visokošolsko izobraževanje izpolnjuje potrebe na trgu dela. Evropski parlament je pozval države članice, naj zbirajo in objavljajo podatke, ki bodo pokazali korelacijo med pridobljeno izobrazbo za različne poklice in zaposlitvenimi možnostmi v teh poklicih.

235. V več dokumentih Evropskega parlamenta in Evropske komisije je omenjeno tveganje „bega možganov“ – zlasti za države članice srednje, vzhodne in južne Evrope –, saj se vse več novih diplomantov odloča za delo v tujini. Zato so se vrhovne revizijske institucije Madžarske, Romunije in Bolgarije dogovorile, da bodo kot del mreže za strategijo Evropa 2020 opravile skupno revizijo. Revizijo smotrnosti, ki se je osredotočala na uspešnost, je usklajeval državni revizijski urad Madžarske.

236. Cilj revizije je bil poudariti dobre prakse na področju sistemov za spremljanje poklicnih poti, s posebnim poudarkom na spremljanju diplomantov, zaposlenih v drugih državah članicah.

237. Revizija, ki jo je na to temo opravil državni revizijski urad Madžarske, se je osredotočila na vzpostavitev in delovanje sistema za spremljanje diplomantov, ki se je izvajal na podlagi javnega naročanja EU. To je sistem za pomoč pri odločanju, ki visokošolskim ustanovam, ki izvajajo usposabljanje, zagotavlja povratne informacije o kakovosti in uporabnosti njihovega usposabljanja, služi pa tudi usmerjanju mladih pri odločitvah o njihovi poklicni poti.

Kako je revizija potekala

238. Revizija je zajemala obdobje od 1. januarja 2011 do 31. oktobra 2015, revidirani subjekti pa so bili ministrstvo za človeške vire (EMMI), urad za šolstvo in šest izbranih madžarskih univerz.

239. Revizija je bila opravljena v skladu s strokovnimi revizijskimi standardi in načeli revizije smotrnosti poslovanja. Ocena informacij in dokumentov, ki so bili potrebni za odgovore na revizijska vprašanja, je obsegala

naslednje procese: opazovanje, oblikovanje vprašanj (zahteva po informacijah), primerjavo in analizo. Revizija je bila izvedena tako, da so bili ovrednoteni odgovori na vprašanja, uporabljeni podatki iz diplom ter upoštevane zakonske določbe, ki so veljale v revidiranem obdobju.

Glavna opažanja

240. Madžarski sistem za spremljanje diplomantov ima dve ravni. Centralni organ organizira zbiranje, združevanje in analizo podatkov po vsej državi, vzpostavi podatkovno zbirko, razvije metodologijo in zagotavlja podporo institucijam, visokošolske institucije pa zbirajo in analizirajo posamezne podatke in pripravljajo poročila za centralni organ.

241. Decentralizirani sistem zagotavlja podatke o naravi zaposlitve diplomantov, univerzam pa omogoča, da v vprašalnik vključijo lastna vprašanja. Zaradi decentralizacije je motivacija za vzdrževanje sistema in za uporabo prejetih podatkov večja, spodbudila pa je tudi različne primere dobre prakse.

242. Na Madžarskem se podatki sistema za spremljanje diplomantov uporabljajo pri odločanju na državni ravni in na univerzah. Spletni informacijski sistem, vzpostavljen na podlagi podatkov iz sistema za spremljanje diplomantov, zagotavlja podrobne informacije o zaposlitvenih možnostih po zaključku študija za kandidate za študij, ki se pripravljajo na sprejemne izpite za univerze/fakultete. Spletna stran, ki vsebuje te informacije, ima veliko obiskov.

243. Vse visokošolske ustanove, ki so bile zajete v revizijo, so dosegle ali presegle zahtevano število udeležencev, ki uporabljajo podatke iz sistema. Še več: štiri institucije so dosegle cilj, da bo vprašalnik izpolnilo 90 % diplomantov, dve univerzi pa sta ta cilj presegli.

244. Vendar se je pripravljenost anketiranih ciljnih skupin za odgovore zmanjševala. Padajoča stopnja odgovora pomeni manjšo zanesljivost podatkov, obenem pa je ogrožena vzdržnost sistema.

245. Državni revizijski urad je zaključil, da so organizacije svoje naloge opravile dobro in skladno s cilji v vseh fazah: pri načrtovanju, usklajevanju, razvoju in spremljanju. S centraliziranim načrtovanjem – zlasti načrtovanje za različne poklice – so bile ustvarjene uporabne metode in smernice. Aktivno, tesno sodelovanje med centralnimi organizacijami in institucijami je prav tako pripomoglo k uspešnemu izvajanju sistema za spremljanje diplomantov.

Priporočila

246. Na podlagi revizije je bilo priporočeno, da bi morala zbirka podatkov sistema za spremljanje diplomantov vsebovati zanesljivejše podatke o diplomantih, ki delajo v tujini, da bi moralo ministrstvo za človeške vire še naprej spodbujati diplomante k odgovarjanju na spletne vprašalnike in da bi se morali zbrani podatki vzajemno uporabljati v obliki, ki omogoča podatkovno rudarjenje. Pri reviziji so bili odkriti tudi številni konkretni primeri dobrih praks, katerih uporabo so revizorji priporočili.

Objava in nadaljnje spremljanje

247. Državni revizijski urad Madžarske je revizijsko poročilo objavil dne 6. oktobra 2016, pripravil pa je tudi analizo tega vprašanja na podlagi rezultatov revizije.

248. Analiza je bila osredotočena predvsem na dva ključna problema, ki sta bili odkrita pri reviziji: zakaj so bili anketirani diplomanti zadržani do odgovarjanja in zakaj se niso uporabljali podatki o zaposlitvi nedavnih diplomantov v tujini. Čeprav je stopnjo odgovora seveda mogoče povečati z izboljšanjem tehničnih pogojev in s skrajšanjem dolžine vprašalnika, je bilo v analizi ugotovljeno, da je najpomembnejša okrepitev vezi med visokošolskimi ustanovami in diplomanti. Navedeno je bilo tudi, da bi bilo treba večjo pozornost nameniti povečanju zanesljivosti zbirke podatkov sistema za spremljanje diplomantov med njegovim delovanjem in razvojem, kar bi omogočilo, da se podrobneje preučijo značilnosti zaposlitve diplomantov, ki delajo v tujini.

Pričakovani učinek

249. Na podlagi revizijskih priporočil bi bilo treba sprejeti evropsko pobudo za spremljanje diplomantov in izboljšati poznavanje njihove poklicne poti ali nadaljnjega izobraževanja, da bi tako podprli izboljšave na področju karijerne orientacije, oblikovanja programov, institucionalne strategije in oblikovanja politike. Obliko vprašalnika bi bilo treba spremeniti, diplomante pa bolje seznaniti z njim. Pripraviti bi bilo treba natančnejše infografike in podatkovne zbirke o različnih poklicih z interaktivno vzajemno uporabo informacij, ki podpira podatkovno rudarjenje.

Nacionalni revizijski urad Malte

Uffiċċju Nazzjonali tal-Verifika (Malta)

Prispevek strukturnih skladov k uresničevanju strategije Evropa 2020 na področju zaposlovanja in izobraževanja

Pregled

250. V tem poročilu je bilo proučeno, ali so bili projekti in druge dejavnosti v okviru operativnih programov ESS in ESRR zasnovani in izvedeni tako, da so uspešno prispevali k uresničevanju strategije Evropa 2020 na področju zaposlovanja in izobraževanja, in ali prvotni rezultati teh posegov potrjujejo to ugotovitev. Ta nalogo je pri delovni skupini za strukturne sklade naročil kontaktni odbor vrhovnih revizijskih institucij. Ta vzporedna revizija je bila opravljena v sodelovanju z vrhovnimi revizijskimi institucijami desetih držav članic.

251. Skupni letni javni izdatki na revidiranem področju so znašali 113 645 000 EUR (vključno z izobraževanjem in zaposlovanjem), od katerih se je 20 800 000 EUR (os 1 ESS) nanašalo na zaposlovanje (v splošnem, ne le na zaposlovanje mladih).

Kako je revizija potekala

252. Glavni revidiranec je bil malteški organ upravljanja, revizija pa je zajemala obdobje 2014–2016. Pri obravnavanju zastavljenih ciljev se je nacionalni revizijski urad Malte skliceval na več virov informacij. Opravljene raziskave so obsegale pregled literature v zvezi z Evropsko unijo ter poglobljeno analizo relevantnega pravnega okvira in dokumentacije, zbrane posebej v zvezi s položajem na Malti. Omenjena literatura v zvezi z EU je bila strategija Evropa 2020 ter dokumenti s smernicami za naložbene prioritete, okvir smotrnosti in uporabo pravnega okvira po državah članicah.

253. Še posebno pomembna za to revizijo je bila relevantna zakonodaja, ki je obravnavala različne vidike funkcij operativnih programov. Bolj podrobno je relevantni pravni okvir obsegal tri uredbe EU iz leta 2013 (1301/2013, 1303/2013 in 1304/2013), ki se nanašajo na skupne in splošne določbe o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo.

254. Dokumentacija, ki se je nanašala posebej na položaj na Malti, je obsegala malteški partnerski sporazum, nacionalni reformni program iz leta 2015, priporočila Sveta in priporočila za posamezne države, sprejete operativne

programe, pravila o upravičenosti in predhodne ocene ter interno dokumentacijo, ki jo je pripravil oddelek za načrtovanje in usklajevanje prioritet (v svoji pristojnosti organa upravljanja) pri obravnavanju krovnih ciljev, opredeljenih v strategiji Evropa 2020.

255. Med to revizijo je nacionalni revizijski urad Malte opravil polstrukturirane razgovore z osebjem organa upravljanja. Poleg razgovorov je nacionalni revizijski urad Malte po potrebi zahteval dokazila in pojasnila. Razgovori so temeljili na standardnih navodilih za razgovore, ki jih je sprejela delovna skupina. Ta dokument je bil razdeljen na tri glavne dele, in sicer:

- splošne informacije za zagotovitev pregleda nad operativnimi programi po državah članicah, ki se nanašajo na izobraževanje in zaposlovanje;
- zasnova operativnih programov za zagotovitev vpogleda v to, kako so bili revidirani operativni programi pripravljeni in ali so bili usklajeni z doseganjem ciljev strategije Evropa 2020;
- izvajanje operativnih programov, v katere so vključeni obravnavani projekti, izbrani za pregled, zaradi ocene, koliko so ali bodo ti projekti prispevali k doseganju krovnih ciljev strategije Evropa 2020.

256. Delo na terenu je bilo opravljeno med majem in novembrom 2016.

Glavna opažanja

257. V zvezi s pripravo operativnih programov je nacionalni revizijski urad Malte ugotovil, da so bili ti pripravljeni po opravljenem obsežnem pregledu nacionalnih prioritet, tveganj in izzivov, priprava pa je vključevala vsa ministrstva na nacionalni ravni in jo je usklajevala enota za načrtovanje programov, da bi bila zagotovljena enotnost pristopa. Poleg tega so bila priporočila, predlagana v predhodnih ocenah, v veliki večini primerov ustrezno upoštevana. Nacionalni revizijski urad Malte je zaključil, da so bili operativni programi jasno usklajeni z nacionalnimi potrebami, priporočili Sveta ter opredeljenimi tveganji in izzivi.

258. Nacionalni revizijski urad Malte je v splošnem menil, da bodo izbrani kazalniki prispevali k skupnemu doseganju ciljev strategije Evropa 2020. Kljub temu pa je obstajalo nekaj pomanjkljivosti pri specifičnih naložbenih prioritetah, pri katerih podrobno delovanje ni bilo opisano, informacije pa so bile nejasne. Nacionalni revizijski urad Malte je ocenil, da so bili kljub pomanjkanju nekaterih podrobnosti kazalniki rezultatov za operativni program I dosegljivi, kazalniki za operativni program II, za katere je bilo zagotovljenih več podatkov, pa realistični in v splošnem ambiciozni.

259. Glede potencialne učinkovitosti in uspešnosti projektov so obstajale jasne povezave med projekti in njihovimi specifičnimi cilji in kazalniki rezultatov, zagotovljene pa so bile tudi ustrezne smernice.

260. Vzpostavljeni sistemi za spremljanje kazalnikov so bili ustrezni in so omogočali pravočasno zbiranje in analizo podatkov. Odbori za spremljanje so bili sestavljeni iz predstavnikov vseh zadevnih organov, razen revizijskega urada, katerega mnenje se zahtevalo po potrebi.

261. Kandidati so prejeli zadostna navodila o operativnih programih in projektih ter o tem, kako se prijaviti, lahko pa so se udeležili tudi informativnih sestankov.

262. Dobra praksa je bila ugotovljena pri ustanovitvi medresorskega usklajevalnega odbora in podpornih sektorskih pododborov za doseganje najboljšega možnega izkoristka virov in čim manjše prekrivanje in podvajanje prizadevanj. Odbori so zagotavljali strateška mnenja in smernice za programsko obdobje 2014–2020.

Priporočila

263. Razen nekaterih specifičnih pomanjkljivosti v zvezi s kazalniki, kot je bilo že omenjeno v opazanjih zgoraj, nacionalni revizijski urad ni izrekel nobenih splošnih priporočil, ki bi bila dovolj pomembna ali ki bi obravnavala širša področja tveganja in bi zahtevala nadaljnjo razpravo. Opozoriti pa je treba, da je imel urad zaradi časa izvedbe tega pregleda, ki je potekal v razmeroma zgodnji fazi programskega obdobja, omejene možnosti pri izvedbi analize.

Objava in nadaljnje spremljanje

264. Poročilo skupaj s sporočilom za javnost je bilo objavljeno v elektronski obliki na spletišču nacionalnega revizijskega urada Malte 1. februarja 2017. Doslej še ni bilo nadaljnjega spremljanja.

Pričakovani učinek

265. Nacionalni revizijski urad Malte je menil, da bi bilo ob morebitnem pregledu operativnih programov treba upoštevati ugotovitve in sklepe iz tega poročila.

Vrhovni revizijski urad Poljske

Najwyższa Izba Kontroli

Praksa in usposabljanje na delovnem mestu za brezposelne v javni upravi

Pregled

266. Javna uprava je vzpostavila primerne organizacijske ureditve za prakso za študente in diplomante ter usposabljanje na delovnem mestu za brezposelne⁴⁵, katerih kakovost pa ni bila vedno tako dobra, kot je bilo zahtevano. To je to vplivalo tudi na uporabnost prakse in usposabljanja na delovnem mestu pri podpori udeležencev pri pridobivanju zaposlitve. Hkrati je brezposelnost diplomantov eden od ključnih problemov na trgu dela, ki je po mnenju, navedenem v nacionalni strategiji za razvoj človeškega kapitala 2020, med drugim posledica neusklajenosti med obstoječimi potrebami na eni strani ter ravni in obsegom prakse in usposabljanja na delovnem mestu na drugi strani.

Kako je revizija potekala

267. Revidiranih je bilo 24 javnih subjektov: 17 uradov javne uprave (dve ministrstvi, pet deželnih uradov, pet občinskih/lokalnih organov in pet okrožnih organov) in sedem univerz iz šestih dežel.

268. Subjekti so bili izbrani na podlagi največjega števila praks in usposabljanj na delovnem mestu za brezposelne, organiziranih v letih 2013, 2014 in prvi polovici leta 2015.

269. Obseg revizije je zajemal prakse in usposabljanja na delovnem mestu za študente in brezposelne.

270. Revizija se je nanašala na obdobje od 1. januarja 2013 do dokončanja revizijskih dejavnosti v vseh revidiranih enotah in je bila izvedena med 17. septembrom in 31. decembrom 2015.

⁴⁵ Na Poljskem je usposabljanje na delovnem mestu proces pridobivanja praktičnih spretnosti brezposelne osebe, ki opravlja naloge na delovnem mestu, in sicer brez sklenjene pogodbe o zaposlitvi.

Glavna opažanja

271. Uradi javne uprave so bili na prakso in usposabljanje na delovnem mestu na splošno dobro pripravljeni. V dveh izjemnih primerih sta subjekta sprejela preveč udeležencev in prekoračila svoje organizacijske sposobnosti. Praksa je urejena s pogodbami ali sporazumi med uradi in fakultetami ali univerzami, usposabljanje na delovnem mestu pa urejajo pogodbe med uradi in zavodi za zaposlovanje. Udeležencem prakse in usposabljanja na delovnem mestu so dodeljeni mentorji, vendar so obstajali tudi primeri, v katerih je bilo mentorjem dodeljenih veliko oseb (do 12). V primeru univerzitetnih mentorjev je bilo mentorstvo včasih hipotetično, saj so nekatere prakse potekale v obdobju počitnic, ko so imeli mentorji dopust. Odkriti so bili primeri, v katerih je bil en mentor odgovoren za izredno veliko število študentov (v skrajnih primerih je število preseglo 800 oseb v študijskem letu).

272. Velika večina obiskanih uradov mentorjem ni plačala nadomestila za mentorstvo, čeprav so taka nadomestila določena v zadevni uredbi (uredba o strokovni praksi), če mentor v času mentorstva ni (vsaj delno) oproščen delovnih obveznosti. Revizorji so poudarili, da je nepravilno, da so v skladu z veljavno zakonodajo mentorji študentov javnih šol upravičeni do dodatnega financiranja, medtem ko to ne velja za mentorje študentov iz zasebnih šol (čeprav lahko na primer delajo v istem prostoru in opravljajo enake dejavnosti).

273. Izmenjava informacij med univerzami in uradi ni povsem delovala, zlasti v primeru programa prakse. Mentorji v uradih niso imeli nobenih stikov s predstavniki univerz, nekatere prakse pa bile opravljene izven obsega programa.

274. Po začetnem obdobju prilagajanja so brezposelni mladi, ki so se usposabljali na delovnem mestu, običajno izvajali naloge, podobne tistim, ki jih opravljajo zaposleni v uradih. Udeleženci so na praksi in pri usposabljanju na delovnem mestu dobili najpreprostejše, pogosto povsem mehanske naloge, kot je fotokopiranje (to je veljalo za eno tretjino udeležencev).

275. Revizorji vrhovnega revizijskega urada so v devetih uradih (več kot 50 %) ugotovili tudi druge pomanjkljivosti, ki so se nanašale na usposabljanje glede zdravja in varnosti: usposabljanje so na primer vodile nepooblaščen osebe. V dveh uradih so osebne podatke obdelovali udeleženci prakse in usposabljanja na delovnem mestu, ki niso imeli ustreznega pooblastila, kar ni bilo skladno z določili zakona o varstvu osebnih podatkov.

276. Na ministrstvih in v deželnih uradih, ki so bili revidirani, je v revidiranem obdobju prakso opravljalo le 75 oseb, kar je le četrtnina števila, predvidenega v vladnem pilotnem programu za prakso. Ukrep je bil zasnovan za povečanje dostopnosti uradov za praktikante in zagotavljanje opravljanja kakovostne prakse.

277. Le v 52,5 % primerov so se brezposelne osebe, ki so se usposabljele na delovnem mestu v uradih javne uprave, v treh mesecih po zaključku tam tudi zaposlile, saj uradi zaposlitve niso mogli zajamčiti zaradi natečajnih postopkov.

278. V treh uradih so bila končna mnenja o praktikantih napisana obče – ubeseditev je bila podobna in pripravljena v skladu s predlogo, kar je zmanjšalo uporabnost mnenj za morebitne bodoče delodajalce.

Priporočila

279. Vrhovni revizijski organ je ugotovil, da obstaja potreba po tesnejšem sodelovanju med organi, ki priporočajo prakso in usposabljanje na delovnem mestu, z enotami, v katerih se ta izvajata, ter ustreznem ukrepanju javnih organov, da bi:

- se prosta mesta objavila skupaj s pravili in merili za sprejem;
- se od organov, ki priporočajo prakso in usposabljanje na delovnem mestu, v vseh primerih zahtevali programi za prakso / usposabljanje na delovnem mestu;
- se opravila poštena ocena prakse in usposabljanja na delovnem mestu ter ugotovilo, katere spretnosti so pridobili udeleženci;
- se študentom omogočilo sodelovanje pri prostovoljnih delovnih praksah, kot so podiplomske prakse;
- se ocenila praksa in usposabljanje na delovnem mestu, organizirano v določenem uradu.

280. Vrhovni revizijski urad je ugotovil še, da za mentorje študentov zasebnih šol niso bila zagotovljena nadomestila in je predsedniku vlade predložil ustrezen predlog.

Objava in nadaljnje spremljanje

281. Informacije o rezultatih revizije je potrdil predsednik vrhovnega revizijskega urada dne 6. junija 2016, sporočilo za javnost o rezultatih revizije pa je bilo 18. avgusta 2016 objavljeno na spletišču vrhovnega revizijskega urada.

282. Skupaj so revizorji pripravili 60 revizijskih zaključkov, katerih izvedbo so odobrili vodje revidiranih subjektov.

Pričakovani učinek

283. Poročilo in zaključki, ki iz njega izhajajo, naj bi prispevali k izboljšanju usposabljanja na delovnem mestu in prakse, saj naj bi izbor kandidatov za prakse in usposabljanje potekal pregledneje, povečalo naj bi se število visokokakovostnih usposabljanj na delovnih mestih in praks ter obseg in intenzivnost sodelovanja med univerzami/fakultetami ter organizacijami, ki ponujajo usposabljanje na delovnem mestu.

Računsko sodišče Portugalske

Tribunal de Contas

Revizija strateškega načrta za spodbujanje zaposljivosti mladih – „Impulso jovem”

Pregled

284. Revizija je bila pripravljena na zahtevo portugalskega parlamenta, njen splošni cilj pa je bil oceniti sisteme upravljanja in kontrole ter izvajanje strateškega načrta „Impulso Jovem”, vključno z:

- o opredelitvijo značilnosti strateškega načrta pobude za spodbujanje zaposljivosti mladih „Impulso jovem” glede njegove organizacijske strukture, procesa odločanja ter sistema upravljanja in kontrole;
- o analizo ciljev načrta in ustreznosti dodeljenih sredstev;
- o oceno, koliko so bili z načrtom „Impulso jovem” (od junija 2012 do decembra 2013) doseženi njegovi cilji glede fizične in finančne izvedbe.

285. Revidirano je bilo obdobje od junija 2012 do decembra 2013.

286. Cilj strateškega načrta „Impulso jovem” je bil pridobiti evropska sredstva v višini 932,3 milijona EUR (204,7 milijona EUR iz ESS in 727,6 milijona EUR iz ESRR).

Kako je revizija potekala

287. Glavni revidiranec je bil osrednji nacionalni organ na področju zaposlovanja in usposabljanja, „Instituto do Emprego e Formação Profissional (IEFP)”, vendar so bili pri reviziji obravnavani tudi organ za potrjevanje za ESS in ESRR, organi upravljanja in posredniška telesa glavnih relevantnih operativnih programov in drugi javni subjekti, ki so sodelovali pri izvajanju in izvrševanju strateškega načrta „Impulso Jovem”.

288. Revizija je bila pripravljena v skladu s splošno sprejetimi metodami in tehnikami, določenimi v priročniku o reviziji in postopkih računskega sodišča.

289. Za potrditev zahtev za upravičenost in pregled postopkov za kontrole in spremljanje programa „Impulso Jovem“ ter izvršenih plačil so bili izbrani nestatistični vzorci.

290. Opravljena preverjanja so zajela vse osi in ukrepe, ki jih obsega strateški načrt, in so vključevala revizijo projektov iz vseh osi.

291. Za revizijo je bil odgovoren en član računskega sodišča *Tribunal de Contas*, potrjena pa je bila na plenarnem zasedanju 2. senata tega sodišča. Svoje pripombe je predložilo tudi preostalih šest članov sodišča.

292. Revizijsko ekipo so sestavljali trije revizorji, usklajeval pa jo je glavni revizor.

293. Opravljena je bila med majem in novembrom 2013.

Glavna opažanja

294. Upravljanje, spremljanje in kontrola načrta „Impulso Jovem“ ni temeljila na učinkovitem sistemu za združevanje in upravljanje informacij.

295. Rezultati kažejo, da je bila izvedba zelo daleč od prvotno predvidenih ukrepov. To je bila delno posledica ne le težkih gospodarskih razmer, temveč tudi dejstva, da je prišlo pri izvajanju nekaterih novih ukrepov do zamud, zaradi česar so bili preloženi tudi z njimi povezani podporni ukrepi. Drug dejavnik, ki je prispeval k tem rezultatom, je to, da je načrt pri pripravi prvih faz konkuriral obstoječemu in bolj privlačnemu programu praks, ki je pomenil manjše stroške udeležbe za upravičence in/ali nosilce in tako tudi daljša obdobja prakse, vanj pa je bila vključena lizbonska regija.

296. Prvotna napoved višine naložbe za „Impulso Jovem“ je znašala približno 932,3 milijona EUR, odobrena naložba je dosegla 444,3 milijona EUR, izvršena naložba pa je znašala 187,4 milijona EUR, kar pomeni stopnjo izvrševanja 42,2 %.

297. Kot del skupnega števila brezposelnih, mlajših od 30 let, ki so bili 31. decembra 2012 registrirani na centrih za zaposlovanje (171 994 oseb), so mladi, zaposleni v okviru načrta „Impulso Jovem“ (93 989 oseb), predstavljali približno 54,6 % celote, 23,0 % (39 736) pa jih ni bilo več registriranih na centrih za zaposlovanje.

298. IEFP ni poznal stopnje zaposljivosti na različnih področjih usposabljanja.

Priporočila

299. Glede na to, da je nacionalni načrt za izvajanje jamstva za mlade, ki je bil vključen v novo programsko obdobje 2014–2020, sledil načrtu „Impulso Jovem”, so bila priporočila naslednja:

- zagotoviti integriran in jasen globalni informacijski sistem;
- oceniti rezultate zaposljivosti po posameznih področjih usposabljanja;
- spremljati razvoj mladih z nizko stopnjo izobrazbe, njihovo stopnjo uspešnosti pri dokončanju usposabljanja in njihovo vključevanje na trg dela;
- okrepiti preglede na kraju samem v primerjavi s pregledi v okviru načrta „Impulso Jovem”.

Objava in nadaljnje spremljanje

300. Poročilo je bilo predloženo portugalskemu parlamentu 6. januarja 2017, objavljeno pa je bilo v elektronski obliki na spletišču sodišča *Tribunal de Contas*. Ob objavi poročila je bilo objavljeno tudi predstavitveno obvestilo.

301. Kot določa standardni postopek, bo nadaljnje spremljanje poročila opravljeno šest mesecev po njegovi objavi. Dokler vsa priporočila ne bodo izvršena (ali dokončno zavrnjena na podlagi ustreznih utemeljitev ali jim ne bo iz drugih objektivnih razlogov potekel rok), bo revizijska ekipa vsako leto ponovno ocenila status preostalih priporočil.

Pričakovani učinek

302. Poročilo in v njem navedena priporočila naj bi prinesla:

- izboljšave informacijskega sistema, na katerem temeljijo upravljanje in odločitve v zvezi s politikami;
- boljše poznavanje povezave med posameznimi področji usposabljanja in zaposljivostjo;
- boljše spremljanje vključevanja mladih z nizkimi stopnjami izobrazbe na trg dela;
- okrepljene kontrolne postopke pri tovrstnih nepovratnih sredstvih.

Vrhovni revizijski urad Slovaške

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Revizija učinkovitosti in uspešnosti porabe sredstev iz državnega proračuna, dodeljenih za pripravo diplomantov izbranih univerz za uspeh na trgu dela, ter doseganja izbranih ekonomskih kazalnikov in kazalnikov, ki se uporabljajo v procesu učenja in poučevanja

Pregled

303. Ta revizija se je osredotočila na spreminjanje števila oseb, ki študirajo na univerzah, v povezavi z nepovratnimi sredstvi iz nacionalnega proračuna. Preučeno je bilo tudi, kako so nepovratna sredstva prispevala k doseganju uspeha diplomantov na trgu dela.

304. Leta 2013 je bilo na trgu dela na Slovaškem ponujenih le tisoč delovnih mest za univerzitetne diplomante. V drugem četrtletju leta 2013 je bilo brezposelnih več kot 27 000 oseb z univerzitetno izobrazbo. Pri reviziji je bilo ugotovljeno, da visoko šolstvo na Slovaškem izobrazi preveč diplomantov in da ni nobene povezave med potrebami trga dela in vrstami diplomantov, ki diplomirajo na univerzah.

Kako je revizija potekala

305. Glavni revidiranci so bili slovaško ministrstvo za izobraževanje in deset javnih univerz na Slovaškem.

306. Ekonomski in drugi podatki so bili analizirani, sintetizirani, primerjani med seboj in razvrščeni po kategorijah. Na izbranih fakultetah je bil opravljen pregled stopnje uspešnosti študentov, anketa o zaposlitvi pa je temeljila na podatkih uradov za delo. Za univerzitetne diplomante je bil oblikovan vprašalnik, da bi se zbrali podatki o njihovi uspešnosti na trgu dela in zadovoljstvu s kakovostjo izobraževanja. Pregledani dokumenti so obsegali zaključni račun oddelka za proračun na ministrstvu za izobraževanje, letna poročila o izvrševanju proračunov univerz, letna poročila o dejavnostih, sporazume o nepovratnih sredstvih itd.

307. Cilj revizije je bil preučiti, ali so bila sredstva državnega proračuna, dodeljena za pripravo diplomantov izbranih univerz za doseganje uspeha na trgu dela, učinkovito in uspešno porabljen, in sicer s šestimi vprašanji: kako uspešno so bila porabljen državna sredstva za povečanje zaposlenosti diplomantov, ali so bili s temi sredstvi doseženi zastavljeni cilji, kako hitro so iskalci zaposlitve našli delo, kakšni so bili povezava med zaposlovanjem in študijskimi rezultati, zadovoljstvo študentov z izobraževanjem in sodelovanje delodajalcev pri izobraževanju.

308. Revizija je bila opravljena med 27. majem in 6. decembrom 2013.

Glavna opažanja

309. V glavnem so univerze izobrazile preveč diplomantov, ki niso mogli najti zaposlitve v svoji stroki, korelacija med izobraževanjem in potrebami na trgu dela pa je bila premajhna. Dodelitev sredstev iz državnega proračuna posameznim univerzam je le delno pogojena z uspehom diplomantov na trgu dela. Univerzam se nepovratna sredstva dodelijo v glavnem na podlagi števila študentov, pri čemer ostane 10 % do 20 % nepovratnih sredstev neporabljenih in se prenesejo v naslednje leto. Visok delež študentov na profesorja je pomenil večji delež brezposelnih študentov na profesorja. V letih od 2010 do 2012 več kot 15 % diplomantov ni moglo vstopiti na trg dela, kar je pomenilo, da je bilo iz državnega proračuna kratkoročno neučinkovito porabljenih 55 570 000 EUR. Revizijski vprašalnik je pokazal, da je več kot 60 % diplomantov menilo, da uporabljajo znanje, pridobljeno z univerzitetnim izobraževanjem, 26,3 % pa jih je bilo stalno zaposlenih. Več kot 90 % anketirancev je kakovost svojega univerzitetnega izobraževanja vrednotilo visoko, vendar bi jih le 52 % še enkrat izbralo isti študij.

Priporočila

310. Izrečenih je bilo več priporočil za obravnavanje brezposelnosti diplomantov in zagotovitev večje osredotočenosti na to, da se študentom ponudijo usposabljanja in znanja, ki so potrebna na trgu dela, z izboljšanjem informiranja, sodelovanja in spodbud. Glavna priporočila so bila:

- celostno naj se pregleda metodologija za dodelitev nepovratnih sredstev in razmisli o možnosti, da bi se prednost dala univerzam, katerih diplomanti so dokazano uspešnejši na trgu dela;
- ponovno naj se ocenijo obstoječi in določijo novi cilji v podprogramu 077 11 – *Izvajanje univerzitetnega izobraževanja in upravljanje univerz*;
- ministrstvo za izobraževanje in javne univerze naj sodelujejo z zavodom za socialno zavarovanje in ministrstvom za delo, da bi oblikovali orodja za dostop do najnovejših in zanesljivih podatkov za spremljanje uspešnosti diplomantov na trgu dela;
- ministrstvo za izobraževanje naj dodeljevanje sredstev prilagodi tako, da se bodo uporabila za podporo univerzam, katerih diplomanti so dokazano uspešni na trgu dela;
- pregleda naj se nacionalni reformni načrt za prihajajoče obdobje;
- razširi naj se informacijski sistem služb za zaposlovanje, da bo povezoval univerze z uradi za delo, tako da bodo imele univerze spletni dostop do podatkov o položaju svojih diplomantov na trgu dela;
- uskladijo naj se profilni opisi diplomantov, posamezna študijska področja pa razvrstijo po kategorijah glede na shemo študijskih programov;
- uvede naj se kazalnik za spremljanje števila študentov, ki ne zaključijo študija;
- poveča naj se ponder za uspeh na trgu dela.

Objava in nadaljnje spremljanje

311. Poročilo je bilo objavljeno 7. januarja 2014 in predstavljeno predsedniku vlade, ministru za izobraževanje in ustreznim odborom slovaškega parlamenta.

312. Izvedba priporočil iz poročila se bo nadalje spremljala v prihodnjih revizijah.

Pričakovani učinek

313. Poročilo in priporočila naj bi pripomogla k povečanju učinkovite in uspešne porabe proračunskih sredstev za visokošolsko izobraževanje in izboljšanju stopnje zaposlenosti za univerzitetne diplomante.

Državni revizijski urad Združenega kraljestva

UK National Audit Office

Doseganje stroškovne učinkovitosti pri programu vajeništva

Pregled

314. V tem poročilu je bilo preučeno, ali ministrstvo za izobraževanje lahko dokaže, da je bil program vajeništva, ki ga vedno bolj vodijo delodajalci, stroškovno učinkovit.

315. Več zaporednih vlad je menilo, da je vajeništvo ključni način za razvoj spretnosti in tako bistven del načrtov za rast in izboljšanje produktivnosti ter za izboljšanje rezultatov za mlade in spodbujanje raznolikosti na delovnem mestu. Domneva se, da brez posredovanja države delodajalci ne bi namenjali ekonomsko optimalnega zneska za usposabljanje, vključno z vajeništvom.

316. V zadnjih letih se je število vajeništev izrazito povečalo, ministrstvo za izobraževanje pa je program vajeništva še razširilo ter ga oblikovalo tako, da ga vse bolj vodijo in financirajo delodajalci. Bistvene spremembe, ki naj bi pripomogle k izvedbi programa, so vključevale določitev cilja spodbujanja novih vajeništev, nove vajeniške standarde, ki naj bi jih določile skupine delodajalcev, in osnovno financiranje iz dajatev za delodajalce.

Kako je revizija potekala

317. Glavni revidiranec je bilo ministrstvo za izobraževanje, ki je bilo takrat v začetni fazi zapletenega programa prehoda na področju vajeništev. Namen poročila državnega revizijskega urada je bil ugotoviti, kako je ministrstvo vodilo ta prehod, in oceniti dotedanja prizadevanja za povečanje vrednosti, ustvarjene s programom vajeništva, ki ga vedno bolj vodijo delodajalci. Ta revizija smotrnosti poslovanja je obsegala tri glavna področja:

- o opredelitev ciljev programa in merjenje uspeha;
- o izboljšanje kakovosti posameznih vajeništev;
- o obvladovanje tveganj za kakovost in stroškovno učinkovitost vajeništva.

318. Revizijski dokazi so bili zbrani med decembrom 2015 in majem 2016.

319. Polstrukturirani pogovori in obiski so bili opravljeni pri petih nadzornih organih, sedmih izvajalcih usposabljanja, 19 delodajalcih in predstavniških organih iz avtomobilske in gradbene industrije ter sektorja poklicnih storitev, dveh lokalnih podjetniških partnerstvih in desetih skupinah predstavnikov deležnikov.

Glavna opažanja

320. Ministrstvo za izobraževanje v zvezi z določitvijo ciljev programa in merjenjem njegovega uspeha ni opredelilo, kako bo povečanje števila vajeništev izkoristilo za doseganje dviga produktivnosti in kako bo vplivalo na kombinacijo vajeništev, da bi zagotovilo najboljšo stroškovno učinkovitost. Prav tako ni opredelilo, kaj naj bi v prenovljenem programu pomenila „uspešnost“. Raziskave so pokazale, da imajo različna vajeništva zelo različne koristi, vendar je bilo nejasno, kako namerava ministrstvo uporabiti te dokaze.

321. Kakovost posameznih vajeništev naj bi bila izboljšana z uvedbo vajeniških standardov, ki naj bi jih oblikovali delodajalci. Številni delodajalci in ponudniki usposabljanja, ki sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju vajeništev, so podprli načela, ki so podlaga za nove standarde, vendar bi bilo potrebnih več prizadevanj za krepitev ozaveščenosti o njih. V praksi je bilo za pripravo novih standardov potrebnih veliko virov delodajalcev, poleg tega pa je proces potekal dlje, kot je ministrstvo predvidelo. Nekatere delodajalce in skupine predstavnikov iz industrije je skrbelo, da ta pristop vodi k velikemu številu ozkih, prekrivajočih se standardov, ki omejujejo pridobivanje prenosljivih znanj in spretnosti.

322. Delodajalci so bili sicer zelo zadovoljni s kakovostjo ponujenega usposabljanja in koristmi, ki so jih imeli od njega, vendar so ankete o kakovosti izvedenega usposabljanja med vajenci dale manj jasno sliko, po mnenju inšpektorata za izobraževanje pa bi morala petina izvajalcev izboljšati kakovost svojega usposabljanja. Ministrstvo je ustrezno obvladovalo posamezna tveganja za kakovost in stroškovno učinkovitost vajeništva, ki so povezana z ustrezno izvedbo sestavnih delov sedanjega spremenjenega programa. Prav tako je razvijalo bolj uspešen pristop k obvladovanju medsektorskih tveganj za uspeh programa, čeprav bi bil potreben še večji napredek, hkrati pa še ni opredelilo, katere informacije bi potrebovalo za spremljanje ključnih vedenjskih tveganj in odkrivanje signalov, da se bodo tveganja uresničila.

Priporočila

323. Ministrstvo za izobraževanje naj:

- določi načrtovani skupni vpliv na produktivnost in rast skupaj s kratkoročnimi ključnimi kazalniki smotrnosti, da bi izmerilo uspešnost programa;
- zagotovi, da terminski načrt za nadaljnji razvoj standardov ostane realen in da se z njim jasno seznanijo delodajalci in izvajalci usposabljanja;
- izboljša način obvladovanja ključnih tveganj, soodvisnosti in izrednih razmer v različnih elementih programa;

- naredi več, da bi razumelo, kako bi se lahko delodajalci, izvajalci usposabljanja in ocenjevalni organi odzvali na potekajoče reforme, in pripravi zanesljive načine za hitro odzivanje v primeru zlorabe trga;
- opredeli vloge državnih organov in inštituta za vajeništvo s poudarkom na nadzoru kakovosti vajeniškega usposabljanja ter zbiranju in analizi relevantnih podatkov in meritev.

Objava in nadaljnje spremljanje

324. Poročilo je bilo objavljeno 6. septembra 2016, spremljalo pa ga je sporočilo za javnost. O njem je 12. oktobra 2016 potekala razprava v odboru za javne finance spodnjega doma parlamenta Združenega kraljestva, odbor pa je 30. novembra 2016 objavil lastno poročilo, na katerega je ministrstvo za izobraževanje odgovorilo v okviru standardnega postopka. Revizijske ugotovitve so bile predstavljene tudi na prireditvi organizacije *Westminster Employment Forum* februarja 2017.

325. Državni revizijski urad redno spremlja izvajanje svojih priporočil tako, da se poveže z revidiranim subjektom. Marca 2017 je ministrstvo za izobraževanje objavilo uradno strategijo doseganja koristi za program vajeništva, ki je obsegala ukrepe za izboljšanje smotrnosti, kot so povišanje prejemkov za uspešne vajence, povečanje števila vajencev, ki se po vajeništvu trajno zaposlijo ali izkoristijo druge možnosti za izobraževanje, in povečanje števila vajencev, ki so pripadniki etničnih manjšin, imajo učne težave ali prihajajo iz okolij z manj možnostmi.

326. Inštitut za vajeništvo je začel delovati 3. aprila 2017.

Pričakovani učinek

327. Poročilo in priporočila, izrečena v njem, naj bi prispevala k izboljšanju relevantne politike tako, da bi se pripravil razširjen sklop ožjih ciljev programa in ukrepov za boljšo smotrnost, da bi bilo mogoče lažje ugotoviti, ali je program uspešen. Tako bi se tudi izboljšal proces za uvedbo vajeniških standardov, ki bi jih pripravili delodajalci, kar bi vodilo do boljšega obvladovanja tveganj, kot je izkoriščanje sistema vajeništva, in nove ureditve za plačilo vajeniške dajatve.

Seznam revizijskega dela sodelujočih vrhovnih revizijskih institucij EU na področju brezposelnosti mladih od leta 2010

328. Ta seznam vsebuje pregled revizijskega dela vrhovnih revizijskih institucij EU, ki je – v celoti ali delno – obravnavalo brezposelnost mladih ali vključevanje mladih na trg dela. Za več informacij o zadevnih revizijah se obrnite na ustrezno vrhovno revizijsko institucijo.

Belgija

- Afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt, november 2014 [Usklajevanje izobraževalnega sistema s trgom dela, objavljeno novembra 2014]

Bolgarija

- Мониторинг на реализацията и миграцията на завършилите висше образование, 04.2017 г. [Revizija spremljanja diplomantov in spremljanja migracij univerzitetnih diplomantov, objavljeno aprila 2017]
- Професионално образование за заетost, публикуван през м. Май 2016 г. [Poklicno izobraževanje za zaposlovanje, objavljeno 2016]
- Осигуряване на заетost на младежите със средства от ЕС по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, публикуван през м. Ноември 2014 г. [Zagotavljanje zaposlenosti mladih s sredstvi EU v okviru operativnega programa „Razvoj človeških virov“, objavljeno novembra 2014]
- Реализиране на завършилите висше образование на пазара на труда, публикуван през м. Октомври 2013 г. [Poklicna pot diplomantov, objavljeno oktobra 2013]
- Изпълнението на процедура „Развитие“, насочена към насърčавanje na икономическата активност na безработни лица, финансирана по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, публикуван през м. Юли 2013 г. [Izvedba projekta „Razvoj“, katerega cilj je bil spodbujanje ekonomske aktivnosti brezposelnih oseb in ki je bil financiran v okviru operativnega programa za razvoj človeških virov, objavljeno julija 2013]

Nemčija

- Prüfung der Berufseinstiegsbegleitung nach § 49 SGB III, August 2015 [Revizija programov za podporo začetka poklicne poti v skladu s členom 49 nemškega zakonika o socialni varnosti III, objavljeno avgusta 2015]
- Prüfung berufsvorbereitender Bildungsmaßnahmen mit produktionsorientiertem Ansatz nach § 51 ff. SGB III, November 2016 [Revizija programov predpoklicnega usposabljanja s pristopom, usmerjenim v rezultate, v skladu s členom 51 in naslednjimi členi nemškega zakonika o socialni varnosti III, objavljeno novembra 2016]
 - Teil I: Kofinanzierung und Vergabe [Del I: Sofinanciranje in javno naročanje]
 - Teil II: Durchführung und Abrechnung [Del II: Izvajanje in računovodstvo]

- Prüfung der Förderung junger Menschen mit Qualifikationsdefiziten nach § 54a SGB III, Juli 2017 [Revizija podpore mladim brez kvalifikacij v skladu s členom 54a nemškega zakonika o socialni varnosti III, objavljeno julija 2017]

Francija

- L'accès des jeunes à l'emploi: Construire des parcours, adapter les aides, septembre 2016 [Dostop do zaposlitve za mlade – oblikovanje poti, prilagoditev državne podpore, objavljeno septembra 2016]

Italija

- Progetto 500 giovani per la cultura, ottobre 2016 [Program „500 mladih za kulturo“, objavljeno oktobra 2016]

Litva

- Kaip panaudojamos profesinio mokymo galimybės, 02/2016 [Izkoriščanje možnosti za poklicno usposabljanje, objavljeno februarja 2016]

Luksemburg

- Certaines mesures prises dans le cadre de la lutte contre le chômage et suivi des recommandations, avril 2011 et octobre 2014 [Ukrepi za boj proti brezposelnosti in nadaljnje spremljanje, objavljeno aprila 2011 in oktobra 2014]

Madžarska

- Közös ellenőrzéssel a versenyképes tudás jobb hasznosulását, 10/2016 [Usklajena revizija sistema za spremljanje poklicne poti diplomantov, objavljeno oktobra 2016]

Malta

- Prispevek strukturnih skladov k uresničevanju strategije Evropa 2020 na področju zaposlovanja in izobraževanja, objavljeno februarja 2017

Poljska

- Praktyki i staże w urzędach administracji publicznej, 08/2016 [Praksa in usposabljanje na delovnem mestu za brezposelne v javni upravi, objavljeno avgusta 2016]
- Zatrudnianie niepełnosprawnych w administracji publicznej [Zaposlovanje invalidov v javni upravi, objavljeno maja 2010]

- Nabór pracowników na stanowiska urzędnicze w jednostkach samorządu terytorialnego [Zaposlovanje osebja v lokalnih upravnih enotah, objavljeno septembra 2010]
- Realizacja programu aktywizacji zawodowej osób do 30 roku życia [Izvajanje programa za podporo zaposlovanja oseb, mlajših od 30, objavljeno januarja 2012]
- Zatrudnianie osób niepełnosprawnych w wybranych ministerstwach, urzędach centralnych i państwowych jednostkach organizacyjnych [Zaposlovanje invalidov v izbranih ministrstev, centralnih uradih in državnih organizacijskih enotah, objavljeno junija 2013]
- Zatrudnienie socjalne jako instrument działań na rzecz rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej oraz wzmocnienia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym [Socialno zaposlovanje kot instrument za izboljšanje slabih življenjskih razmer in povečanje aktivnosti oseb, ki jim grozi socialna izključenost, objavljeno novembra 2013]
- Skuteczność wybranych form aktywnego przeciwdziałania bezrobociu [Uspešnost izbranih aktivnih oblik preprečevanja brezposelnosti, objavljeno aprila 2015]
- Dotacje z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej [Nepovratna sredstva sklada za delo za začetek izvajanja poslovnih dejavnosti, objavljeno maja 2015]
- Kształcenie na kierunkach zamawianych [Izobraževanje na pooblaščenih fakultetah, objavljeno oktobra 2015]
- Praktyki i staże w urzędach administracji publicznej [Praksa in usposabljanje na delovnem mestu za brezposelne v javni upravi, objavljeno junija 2016]
- Wydatkowanie środków z funduszy strukturalnych na zwiększenie zatrudnienia [Uporaba strukturnih skladov za povečanje zaposlenosti, objavljeno aprila 2017]

Portugalska

- Plano Estratégico de Iniciativas de Promoção da Empregabilidade Jovem «Impulso Jovem» [Strateški načrt za spodbujanje zaposljivosti mladih – „Impulso jovem”, objavljeno januarja 2017]

Slovaška

- Kontrola efektívnosti a účinnosti vynakladania prostriedkov štátneho rozpočtu na pripravenosť a uplatnenie absolventov vybraných vysokých škôl na trhu práce a plnenie vybraných ukazovateľov hospodárenia, študijného a učebného procesu [Revízia účinkovitosti in uspešnosti porabe sredstev iz državnega proračuna, dodeljenih za pripravo diplomantov izbranih univerz na uspeh na trhu dela, ter doseganja izbranih ekonomskih kazalnikov in kazalnikov, ki se uporabljajo v procesu učenja in poučevanja, objavljeno januarja 2014]
- Kontrola efektívnosti a účinnosti vynakladania prostriedkov štátneho rozpočtu na pripravenosť a uplatnenie absolventov vybraných stredných škôl na trhu práce a plnenie vybraných ukazovateľov hospodárenia, študijného a učebného procesu, objavljeno decembra 2013
- Kontrola vybraných nástrojov aktívnej politiky trhu práce, nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, objavljeno februarja 2013

Združeno kraljestvo

- Delivering value through the apprenticeships programme [Doseganje stroškovne učinkovitosti pri programu vajeništva, objavljeno septembra 2016]
- Investigation into misuse of the Flexible Support Fund in Plaistow [Preiskava zlorabe sklada za prilagodljivo podporo v okrožju Plaistow, objavljeno julija 2016]
- Welfare reform – lessons learnt [Reforma na področju socialne varnosti – pridobljene izkušnje, objavljeno maja 2015]
- Further education and skills sector: implementing the Simplification Plan [Sektor nadaljnega izobraževanja in usposabljanja: izvedba načrta za poenostavitve, objavljeno decembra 2014]

Evropsko računsko sodišče

- Jamstvo EU za mlade: narejeni so bili prvi koraki, vendar se nakazujejo tveganja pri izvajanju, objavljeno marca 2015 (Posebno poročilo št. 3/2015).
- Podpora Komisije za skupine za ukrepanje na področju zaposlovanja mladih: preusmerjanje sredstev ESS doseženo, vendar ni dovolj osredotočenosti na rezultate, objavljeno decembra 2015 (Posebno poročilo št. 17/2015)
- Brezposelnost mladih – ali so politike EU prinesle spremembe? Ocena jamstva za mlade in pobude za zaposlovanje mladih, objavljeno aprila 2017 (Posebno poročilo št. 5/2017).

Stik z EU

Osebnost

Po vsej Evropski uniji je na stotine informacijskih točk Europe Direct. Naslov najbližje lahko najdete na spletni strani: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

Po telefonu ali elektronski pošti

Europe Direct je služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o Evropski uniji. Nanjo se lahko obrnete:

- s klicem na brezplačno telefonsko številko: 00 800 6 7 8 9 10 11 (nekateri ponudniki lahko klic zaračunajo),
- s klicem na navadno telefonsko številko: +32 22999696 ali
- po elektronski pošti s spletne strani: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

Iskanje informacij o EU

Na spletu

Informacije o Evropski uniji v vseh uradnih jezikih EU so na voljo na spletišču Europa: https://europa.eu/european-union/index_sl.

Publikacije EU

Brezplačne in plačljive publikacije EU lahko prenesete s <http://publications.europa.eu/sl/publications> ali jih tam naročite. Za več izvodov brezplačnih publikacij se obrnite na Europe Direct ali najbližjo informacijsko točko (https://europa.eu/european-union/contact_sl).

Zakonodaja EU in drugi dokumenti

Do pravnih informacij EU, vključno z vso zakonodajo EU od leta 1952 v vseh uradnih jezikovnih različicah, lahko dostopate na spletišču EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>.

Odprti podatki EU

Do podatkovnih zbirk EU lahko dostopate na portalu odprtih podatkov EU (<http://data.europa.eu/euodp/sl>). Podatke lahko brezplačno prenesete in uporabite tudi v komercialne namene.

